

BUDAKALÁSZI

XV. évfolyam | 4. szám
2021. május

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Калазу

Fókuszban: a gyerekek

A TARTALOMBÓL

- Vidámpark és lézerharctér: Budakalász gyerekszemmel
- „Ez így volt tökéletes” – Kukorelly Endre és a gyerekkor legszebb nyarai
- Legyen a Duna-part védett tájérték
- Bemutatkoznak a Luppa-sziget lakói
- Pünkösöd: „A lelki egyház nem zárkózik be a templom falai közé”
- Helytörténeti gyűjtemény: a rézkocsi és más identitás erősítők

INTERJÚ KUKORELLY ENDRÉVEL

„KALÁSZ, POMÁZ ÉS PERSZE
SZENTENDRE IS. A DUNA, A LUPPA.
SZÍVÜGYEM – ÉS NEM CSUPÁN SZÍV,
EGÉSZ IDEGRENDSZEREM
REZONÁL ERRE.”

(6-7. OLDAL)

MÚLTIDÉZŐ ROVAT

KETTÉSZAKADT ÉLETEK

„AUSCHWITZBŐL EGYEDÜL DENKSTEIN HERMINA,
DENKSTEIN BÉLA LÁNYA JÖTT VISSZA.
A SZÁM ÉLETE VÉGÉIG LÁTSZOTT AZ ALKARJÁN.”

(22-23. OLDAL)

GYEREKNAP: JELEZZÜK SZÁMUKRA, MENNYIRE FONTOSAK NEKÜNK!

Hosszú évek óta május utolsó vasárnapja a gyermekeké. Talán nem is gondolnánk, hogy a gyereknap egy több mint 100 éves ünnep, aminek az első változatát már 1908-ban is ünnepelték Magyarországon. Az Országos Gyermekvédő Liga kezdeményezésére 1906-ban először csak 46 városban tartottak gyereknapot, de két évvel később már országos eseménnyé vált ez az ünnep.

A történelem viharában aztán sokat alakult ez a neves nap, és igazán csak az ötvenes évektől rögzült május utolsó vasárnapjára a dátum. Időközben a gyermeknap nemzetközivé is vált, 1950-es határozatában az ENSZ elfogadta és javasolta, hogy valamennyi tagállamban tartsák meg ezt az ünnepnapot. Ahogy az ENSZ határozat is írja, az ünnep elsődleges célja, hogy megemlékezzen a világ gyermekeinek testvériségéről és egymás közti megértésről, valamint rávilágítsa a figyelmet a gyermekek egészséges fejlődési körülményeinek fontosságára.

Fontos cél volt akkoriban az elmaradott, háború sújtotta országok gyermekeinek megsegítését szolgáló akciók szervezése, ma már inkább az a célja, hogy felhívja a figyelmet a gyermekek jogaira, sajátos világukra és arra a felelősségünkre, hogy úgy formáljuk természeti és társadalmi körülményeinket, hogy abban ők értelmes jövőt találhassanak maguknak.

A legtöbbünk emlékeiben megmaradnak a gyermeknapok emlékei és szeretettel emlékezünk rájuk, mert ezeken a napokon fontosnak érezhettük magunkat, mert ez a nap más, különlegesebb volt, mint a többi. Tulajdonképpen sokféle módon kivételessé tehetjük a gyereknapot, de talán az a legjobb, ha olyan programot szervezünk, amely biztosan emlékezetes marad. Nem kell feltétlenül óriási dologra gondolni, az a fontos, hogy különleges közös élménnyel gazdagodjunk, csináljunk együtt valami olyat, amit általában nem szoktunk. A nagyobb gyermekekről se feledkezzünk el, hiszen a tinédzser is gyerek még, de érdemes olyan közös programot választani velük, ahol nem érzik magukat anyuka-apuka kicsi lányának, fiának. Mindegy, hogy mit és hogyan, a lényeg, hogy jelezzük számukra, mennyire fontosak nekünk, és hogy fontosak a világnak.

Ezért szenteltünk ebben a lapszámban kiemelt figyelmet a mostani és egykori budakalászi gyerekeknek, elsősorban Kukorelly Endrének, akinek 70 évesen is kiapadhatatlan ihletforrást jelentenek a gyerekkori kalászi nyarak. De nem mehetünk el szó nélkül azon veszélyek mellett sem, amelyeknek a gyerekek leginkább kitéttek napjainkban – elsősorban az internetes zaklatásnak, melyre Lelki sorvezető rovatunkban a Telepi Iskola pszichológusa hívja fel a figyelmet. A jövő generációja miatt is kiemelten fontos természeti és épített környezetünk, valamint múltunk megőrzése és a helyismeret, hogy legyen mit átadni számukra: kitérünk a Duna-partot érintő környezeti kérdésekre, a helytörténeti gyűjtemény lehetőségeire, az új óvodaépítés részleteire.

A jövő gyermekeink kezében van, de a gyermekeink a mi kezünkben vannak. Az életmódot és az értékrendeket tőlünk tanulják meg, ezért a felelősségünk már nem csak róluk, hanem unokáinkról és dédunokáinkról is szól.

Dr. Göbl Richárd

Léna (7) rajza

Kukorelly Endre gyerekversei a Samunadrág című kötetből:

Macskaa

Macska a tigris is
nagyra nőve.
A lekvár befőtt,
mert be van főve.
A gyerek is ember,
ámbár
nincs annyi pénze,
ahány dolgot
a játékboltban kinézne.

Abicikli

A biciklit is lehoztam
magammal,
lapátot, szendvicset,
anyukámat,
a szép sálamat,
a fantát és a formát.
Homokban formázok,
bárhova fölmászok.
Az a lényeg,
hogy nem félek.
Egy a fontos, hogy van fanta.

BUDAKALÁSZ gyerekszemmel

Vidámpark, házak felett futó hullámvasút, több játszótér és lézerpálya. Gyereknap apropóján budakalászi gyerekeket kérdeztünk arról, mit szeretnek városunkban a legjobban, mit csinálnak szabadidejükben? Meghallgattuk kritikáikat és kreatív fejlesztési javaslataikat is.

Magda (2,5 éves) arra a kérdésre, hogy mi a legjobb Budakalászon, azt a tömör és lényeglátó választ adta, hogy a „lovak”. Városunkban ugyanis számos helyen lehet nézni, simogatni, etetni lovakat, több lovarda is működik. Molnár Brigitta lovasoktató képességfejlesztő foglalkozásokat tart óvodáskortól, és lovagolni tanítja az iskolásokat a Lóháton Egyesületben. Kiemelt célja a hátrányos helyzetű, bántalmazott gyermekek felkarolása és készségfejlesztése. A Berdó dűlőn több helyen is lehet lova-

Fotó: Molnár Brigitta

golni: a huszonöt éve működő Bobori lovas udvar csak terepen lovagoltat gyerekeket, felnőtteket, kezdőket, haladókat. Az Ezüst Táltos Lovastanyára nagyobbak és felnőttek járnak rendszeresen lovagolni, ők is sokat mennek terepre. A Pejko Lovassport Egyesület óvodás- és iskoláskorú gyermekek lovas oktatását végzi. A Lupai Lovarda táboroztatja és versenyezteti a lovas gyerekeket. A Duna-parton is több lovas hely van. „A Békásme-gyer és Budakalász közötti kis lovastanyán nemcsak lovagolni, de lovas íjászkodni is lehet, és nyaranta táborokat is szerveznek. A tábor alatt az utolsó este ott lehet aludni a jurta-sátorban. Nagyon klassz” – tudom meg a 13 éves Sárítól. A Luppá-sziget közelében, a Duna-parton levő lovarda pedig nemcsak gyönyörű helyen van, de tulajdonosa és a lovagló tinilányok azt is megengedik,

hogy egy kétéves csodálja, etesse lovaikat, és jó előre tanulja tőlük a loápolást.

Szintén népszerűek a gyermekek között a város környéki kirándulólhelyek. Sári nagyon szeret kutyát sétáltatni a családjával és a barátnőivel a Kevélyen. „Van, hogy elindulunk a patak mentén a gyógyszertár utcájában felfelé, és megyünk jó sokáig. Van, hogy a Péntek Lovastanyánál elfordulunk jobbra, és a lovaknál megyünk visszafelé Pomáz irányába. Szeretek túrázni és nagyon szeretem a természetet.” **Csanád (13) kedvenc helye a Nagy-Kevély alján egy villanyoszlop mellett található kidobott rugós ágymatrac, melyet a barátaival együtt erdei trambulinként használ.** Gréti (10) is ismeri ezt a trambulint, és szereti a Kevély környékét. A kedvence az Ős Buda vára, „ahol romok és barlangjáratok is vannak, nagyon menő és hangulatos hely.” Vicától (12) azt tudom meg, hogy „a Damjanich utca felső részén Üröm felé balra van egy rét, nekem az a kedvenc helyem. Oda szoktuk kivinni a kutyát, elengedjük, ő szaladgál, mi meg játszunk.”

Emese (8) a Barát-pataknál szeret legjobban játszani. „Találunk ott békapetéket, a patakban rengeteg élőlény él: ebihalak, békák, patkány, egér. Láttunk már vadkacsatojást és rákot is. A kacsából egyszer úgy pottyant ki a tojás, amikor felemelkedett, mert egy kutya megkergette. Fél méter magasságban volt a föld-

től, és a levegőben pottyant ki belőle a tojás” – meséli. Egyszer egy kör alakú üregben nyolc tojásra bukkantak. Beszámolójából az is kiderül, hogy a vadkacsa tojás kicsit nagyobb, mint a tyúké és halvány barna színű.

Sokan szeretik a Kálváriát is, a Berdón élőknek tulajdonképpen az a grundja: az óvodás és iskolás fiúk komoly csapata focizik ott hétfégenként; délutánonként bicikliznek, rollereznek, bújócskáznak, a kisebbek hintáznak, csúszdáznak, míg a szülők beszélgetnek. A középkori templomrom kiváló kidobópálya, családok szoktak benne kidobózni. Zsombi (7) legjobban a Kálváriára vezető lépcsőket és a romhoz vezető kis utakat sze-

reti. Márinak (9) és Bertának (12) is a Kálvária a kedvenc helye, Móri szereti ott „a játszóteret és a templomromot, amiben nagyon jókat lehet játszani. Sajnos Kalászon túl kevés a játszótér” – teszi hozzá őszintén. Berta azért szereti a Kálváriát, „mert ott vannak olyan fák, amire jól fel lehet mászni, és én nagyon szeretek fára mászni. A Kőbányai úti játszóteret is szeretem, itt jókat lehet beszélgetni, de sajnos a Kőbányai út környékén nagyon rosszak az utak.” Vica is panaszkodik erre: „van egy olyan utca a Kőbányai út környékén, ami, ha esik az eső, irtózatosan sáros, pedig sokan járunk arra.” A szentistvántelevi lányok találkozóhelye a Tomi abc melletti játszótér, Luca (11) például ott szokott beszélgetni a barátnőivel.

Janka (5) kedvence az Omszk-tó melletti játszótér, különösen a csúszdát szereti. Flóra (7) a Béke sétányon levő játszóteret preferálja, az Omszk-tónál a dinót kedveli, de szülői segítség nélkül még nem tud végigmenni rajta. Egy kislány nyolcéves korában ment át először végig a tó melletti dinoszauruszcsontváz-szerű mászókan, iskoláskorban tehát nem lehetetlen a feladat, de „nehéz a csövein végigmenni, mert a közepéig emelkedik.”

Miki (11) is szereti a Kálváriát és az Omszk-tavat, mert „jól lehet a környéken biciklizni, és van ott focipálya és futópálya is.” Mivel nem tagja a fociklubnak, nem a tó melletti focipályán, hanem a játszótéren és a környékén focizik. Csanád azt is elárulja, hogy „a játszótér mellett van egy kosárpálya, amin focizni is szoktunk. Régen az Auchantól el lehetett menni a HÉV megállóig, ez most le van zárva, de ennek az útnak a mentén van ez a kosárpálya.” Virág (11) is szereti ezt a környéket, „mert jó az út, és jól lehet ott görkorizni”, ezért szereti a Barát-patak mellett a Hosszú-gátat is, de sajnálja, hogy nem lehet az Omszk-tó egész területére kutyával menni. A Duna-partra is szívesen megy, „mert ott sok a fa, és az ártéren be lehet mászni a víz fölé a fákon.”

Norbi (11) minden helyet szeret Budakalászon, de ha választani kell, az Omszk-tó melletti focipályát mondja. A BMSE kapusa, heti négyszer jár oda edzésekre, és már a 13+-os csapat tagja, pedig még csak 11 éves. Tőle tudom azt is, hogy iskoláskortól vannak korcsoportokra osztva a futballista gyerekek, van a 7, 9, 11, 13, 15, 17 éveseknek és a felnőtteknek is külön korosztályos csapata. Lili (9,5) szerint a Faluház is jó hely, ott van a zeneiskola és a könyvtár, csak sajnos most nem lehet oda menni. Regőnek (10) a Damjanich utca jobb oldalán lévő kosárpálya a kedvence, azon

szokott kosarazni, ami különösen felértékelődik a járvány idején, amikor nincsenek iskolai kosáredzések és meccsek. Szerinte Budakalászon „jó lenne még egy vidámpark, egy házak felett menő hullámvasút” is.

Csanád szerint a legnagyobb probléma a városban, hogy kevés a bicikliút. Ezzel Gréti is egyetért: „Mennénk biciklizni, de kátyúsak az utak, sok helyen kimosta őket a föld. Az Omszk-tónál szépen megcsinálták az utakat, de a játszótér környékén a játszóházig annyira kátyús, hogy rollerrel nem is lehet rajta menni.” Többen panaszkodik, hogy nincs a városban szabadulószooba és lézerpark, de megoldást is javasolnak a problémára, Csanád szerint „az Omszk-tó közelében vannak azok a nagy sárga épületek, amiben, ha jól tudom, nincsen semmi, ott ki lehetne alakítani egy lézerharcteret.”

Földy-Molnár Lilla

Álmaim Kalásza rajzpályázat

Rajzold, fessd le nekünk, hogy milyen a mostani vagy milyen lenne a kedvenc helyed Kalászon. Az alkotást küldd el nekünk a hirmondo@budakalasz.hu-ra vagy postán a Polgármesteri Hivatal címére (2011 Budakalász, Petőfi tér 1.). A beküldési határidő: 2021. június 10. A levélre írdatok rá: Álmaim Kalásza rajzpályázat. A pályázaton kérjük a következő adatokat feltüntetni: jelige (a név helyett), életkor, elérhetőség (e-mail- és/vagy postacím, amire a válaszlevelet küldhetjük).

A rajzokat szakmai zsűri értékeli, az első három helyezett vásárlási utalványt kap, amelyet rajzeszközökre költhet el. A legjobb rajzok megjelennek a Budakalászi Hírmondó júliusi számában és a város honlapján.

INTERJÚ

„EZ ÍGY VOLT TÖKÉLETES” – KUKORELLY ENDRE ÉS A GYEREKKOR LEGSZEBB NYARAI

Kukorelly Endre író nemrég ünnepelte 70. születésnapját. Szentistvántelepi otthonában beszélgettünk a budakalászi nyarokról, jelenről és jövőről, gyerekperspektíváról és számkivetettségéről, gyűttmentségről és befogadásról, Haidekker és tájidegen kerítésekről.

Nagyon szép ez a ház, mesélne róla?

Kicsit arrébb, néhány házzal a HÉV megállója felé vetek telket a szüleim 1954-ben, arra épült aztán egy víkendház. Betonból. Télen jégverem, nyáron tartotta az esti hűvösséget. Szoba, terasz, nyárikonyha, gyerekkoromban itt voltunk egész nyáron, egy pillanatot sem töltöttem Budapesten. Nagyon erős a kötődésem Szentistvántelephez. Később elszakadtam egy időre, de éreztem, hogy Pesten, főleg tavasszal és nyáron, nem jó nekem, és a '90-es évek közepén döntöttem el, hogy veszek itt egy házat. Végül – hosszú történet – sikerült, alaposan felújítottam, tankkal sem vonatnának innen el. Egy Klotz nevű mérnök építette saját magának 1933-ban, különösen szép. A télikert, a hall, a padlás csodálatos fagerendái, a pince mérete – lehet pingpongozni benne. Amikor a területet felparcellázták, Szentistvántelepen épült egy tucatnyi, ehhez hasonló, régi polgárház, Haidekker kerítéssel körülvéve. Az utcák mentén kétoldalt cseresznyefákat ültettek. Cseresznyevirágzáskor örjítően szép az egész. Épp most virágozik amúgy. Akkoriban ritkán laktak itt, gyerekkoromban már jórészt be volt építve, de még mindenki köszönt mindenkinek. Ma ahhoz képest is dupla annyian élnek itt.

Egy korábbi interjúnkban is említette, hogy azt tekinti a szentistvántelepnek, akinek Haidekker kerítés van a háza körül. Miért ilyen fontos ez?

Viccnek szántam. De persze örülnék neki, ha a csiricsaré kerítések helyett ezt a harmonikus, az arany metszés szabályai szerint tervezett kerítést választanák. A régi házak körül ilyen van, és az újabbak közül is ráéreznek erre néhányan. Persze, nem a kerítés számít, hanem a bensőséges hangulat. Ami megváltozott. Eldobálnak ezt-azt, és egyszer még az egyik kis cseresznyefát is kettétörték. Szombaton voltunk várostakarításon, rémes, miket dobálnak el egyesek. Ez egy kis, zárt település, nincs autós átmenő forgalom, nyugodtan köszönhetnek egymásnak, ez viszszazozhatna valamit a régi hangulatból. Aki nem köszön, az, úgy érzem, nem érzi a hely szellemét, a *genius loci*. Jól teszed, ha valahová költözve *megéled* azt a helyet.

Leginkább helyi vonatkozású regénye a *TündérVölgy*.

Sok más írásomban, talán harmadukban is, például az *Ezer és 3* vagy a *Cé cé cé pé* című regényekben, de versekben, novelláimban is „szerepel” a környék. Kalász, de Pomáz és persze Szentendre is. A Duna, a Luppa. Szívügyem – és nem csupán szív, egész idegrendszerem rezonál erre. Ha jövök kifelé, érzem, ahogy a feszültség kiáll belőlem, ellazulnak a csuklyásizmok. Háttérként

használok a környékemet és az élményeimet – nem csak a gyerekkoriakat –, és bár nem életrajzokat írok, hanem fikciót, azért akadnak benne „valós” dolgok is jócskán. Az alapanyag kevésbé Budapesthez, inkább ehhez a vidékhez köthető.

Gyerekkoromban egyébként külön entitás volt Kalász és Szentistvántelep, nekem telepi identitásom volt – és van most is. A szentistvántelepi fiúkkal, Sárosi Tibivel, Jankovics Bandival, Rockov Ivánnal, Bors Öcsivel, a Deli-fiúkkal, Kukin Ferivel, Veltinnel focizni a budakalászi csapat ellen! Nem szabályos futballcsapatok, csak összeálltunk és harcoltunk, rossz labdával, nagyon rossz, libalegélő-szerű pályán. Verekedés nem volt. Csak a tét, hogy a szomszéd várat le kell győzni.

A *TündérVölgyben* keveredik egyfajta mágikus gyermeki szemlélet a történelmi kontextussal, ami mindig érdekes elegyet alkot, főleg, ha egyébként nem éppen idilli időszakról van szó. Hogyan lehet a gyermeki emlékezet sajátosságait az akkori diktatúrával összehangolni?

Párhuzamosan létező két világ, egyrészt a 60-as évek, a kemény diktatúra, másrészt az önfeledt gyerekkor. A csodálatos nyarak. Semmi infrastruktúra, se víz, se villany, semmi rádió, vacak kis bolt, még kút se volt a kertben, Kalászról hoztuk az ivóvizet, vándlingban mosakodtunk. Olvastam, lejártam a Dunához fürödni és a böglyöket csapkodni, délután pedig a helyi fiúkkal fociztam, mást nem lehetett csinálni. De mi mást volna még érdemes csinálni? Ez teljesen kitöltötte a nyaraimat, eszembe nem jutott bevágnyi Pestre. Olvastam egész nap, el kellett biciklizni a boltba, fölaprítani a gallyat, öt körül pedig mentem a pályára. Tökéletes volt. Érdekes folyamat, ahogy a helyi gyerekek befogadják a pestit. Ezt minden nyár elején lejátszottuk. Amikor először kibicikliztem a pályához, az árokpartról néztem őket, és egy idő után intettek, hogy álljak be. Épp hiányozhatott valaki a csapatból. **Az idegen az idegen, nincs mese, és akkoriban ez sokkal erősebben megvolt, mint manapság.** Volt gyűttmentség, frusztráció „a pestivel” kapcsolatban; nem velük járok iskolába, tehát nem ismernek. Vagy elfelejtenek. Vagy úgy tesznek, mintha elfelejtettek volna. Beavatódási processzus a futball révén. Szerencsére elég jól ment, ezt rögtön elismerték. A focin kívül csekély kapcsolatom volt ezekkel a fiúkkal: a pesti úrigyerekeknek azokkal, akik napközben a téeszben kapáltak. Munkaidőben nem láttam őket soha. Ezt sokáig nem is értettem. Aztán megértettem. Nyár végén bementünk Pestre, télen-tavasszal nem voltam itt. És nyár elején megint kimentem a pályára, mintha mi sem történt volna. Ők meg néztek rám: na, mi van? Ezek farkastörvények, a fiúk lejátszák egymás közt, nincs mese. Meg kell küzdened a helyedért. Nagyon mély.

Mi volt a helyzet a lányokkal?

Velük még kevesebb, csak véletlenszerű volt a „kapcsolat”. Egyik-másikkal a húgomon keresztül. Bandában bicikliztek le-föl a pálya környékén, és nagyon vigyáztak rá, nehogy közel jöjjenek.

Nem volt olyan, hogy leülnek az árokspartra, és ott hülyéskednek, sikítoznak és drukkoljanak, ahogy mi szerettük volna. Úgy tettek, mintha egyáltalán nem érdekelnék őket a fiúk. Ez így volt tökéletes.

Miért ennyire fontosak ezek a beavatási szertartások a gyerekek szempontjából?

Ez a szocializáció. A fiúk-lányok így tanulják meg, felnőtt beavatkozása nélkül, egymástól, hogyan kell viselkedni a létezésben. Ha nem esel át ezeken a szertartásokon, el fogsz tévedni. Ha kimarad, az zűrzavar és kora bánat. A futball – nem a profi, hanem a grund – alap a fiúk számára. Az edzések, a tanítás nyilván jobb szakmai szempontból, de ez kevésbé érdekes. Hús-huszonöt fiú, egymást tanítják, anélkül, hogy ennek tudatában lennének. Egymástól tanulják meg, hogyan kell viselkedni, egymáshoz képest kezdenek el viselkedni. Beilleszkedni a közösségbe, elfogadtatni magad, alárendelődni a csapat érdekében. Azt, hogy miként kell kivánnod, megmutatnod, hogy vagy valaki, nem csak egy kívülálló, nem vagy lúzer, hanem a hierarchiában helyet követelsz. Rendkívül hierarchikus a gyerekársadalom. És a futball. De mondj valamit, ami presztízzsel bír, és nem hierarchikus. Megtanulod a vereséget elviselni – aki nem tanulja meg, boldogtalan lesz – és megtanulod a győzelmet elviselni. Ha nem, akkor elszállsz, mint a győzelmi zászló. És a legfontosabb, hogy megtanulod a fair playt, a korrekt viselkedést. Hogy nem érdemes csalni. Ha csalsz, nincs eufória. Emlékszem, egyszer csaltunk, és hiába győztünk, nem volt jó. Mondják neked, hogy ne csalj, de ez kevés, mert rá kell jönnöd, hogy nem éri meg. A saját bőrödnön kell megtapasztalod. Mint nagyjából mindent.

Ismert a korábbi országos politikai szerepvállalása, mivel országgyűlési képviselő volt az LMP színeiben. A helyi közéletbe mennyire vonódott be?

Van bennem némi ambivalencia. Nem akarok prófétáskodni a saját hazámban, meg sehol sem, de nemigen érzem, hogy itt tudomásul vennének. Harminc könyvem jelent meg, ám Budakalászon még nem szerveztek beszélgetést, író-olvasó találkozót nekem. Negyven év alatt. A szentendrei Ferenczy Múzeumi Centrum igazgatója, Prosek Zoltán fölkérésére KORTársalgó címen havonta beszélgetek írókkal, ez rendkívül megtisztelő, örülök neki. Voltam helyben képviselő-jelölt a Budakalászi Védegylet támogatásával, lelkelem itt szálldos, szívem dobog, satöbbi. Szóval, jó így. A közéletben pedig részt kell venni. Nem kell épp parlamenti képviselőnek lenned – kipróbáltam két és fél évig, érdekes volt, írtam is róla egy őszinte könyvet, *Országközi divatok* a címe – de nem elég, ha begubózol otthon, és várod a többiektől, „fentről”, hogy oldják meg a problémákat. Ebben a régi görögök a példám: a szabad görög kiment az Agorára, és ott ágált – innen a szó. Magánéletével egyensúlyban tartotta a köz ügyeit, részt vett az intézésükben. *Biosz idiotikosz*, hülye élet, ezt tartották arról az emberről, aki nem így tett. De ilyen nem volt, szégyellték volna, gyávának tartják őket. Közösségi lény vagy, egyedül napokon belül meghalnál. Robinson nincs. Két hét múlva már nem él, mert nem tud egyedül megcsinálni mindent. Csak közös érdekérvényesítésből lesz valami.

Lehet azt mondani, hogy szerzői minőségében és életútjában két nagyon fontos tényező, a foci és az idilli gyerekkor is Budakalásznak köszönhető?

Igen. *Pálya* című könyvem is egy Budakalászhoz kötődő verssel végződik.

Budakalászi élményeit alapvetően gyerekperspektívából szemléli, méltán népszerű *Samunadrág* című gyerekvers-kötete is ebből a nézőpontból „beszélnek”. Hogyan képes erre felnőttként?

Sehogy. Fikció. Nem úgy beszélnek a gyerekek, ahogy beszéltetem őket, ám ha a nyelv üt, akkor az olvasó elhiszi, elfogadja. Az irodalomban, a közéletben is, mint a fociban, mindenki megérzi, ha autentikus, őszinte vagy, nem alibizel. Ha csak arra vigyázol, hogy ne ronts, és ezért nem kockáztatsz, nem mész bele, hanem inkább hátra paszszolsz, tutira mész – ez alibi. Ha kockáztatsz, lehet, hogy csak kevés százalékra a jó megoldás, de az akkor nagyon jó lesz. És az nagyon jó.

Laborczi Dóra

Kukorelly Endre: Pálya

Itt egykor egyszerű fiúk
rugdosták esténként a labdát.
Aztán sorra feladták,
mert nincs kiút. Kurvára nincs kiút.

Emlékszem jól, hogy én is egyszerű,
mennyire egyszerű is voltam
ezek között a szótlan,
egymással hangosan üvöltöző, kopaszra nyírt fejű
parasztfiúk között.
Nyilván kissé túllőttözött.
Kicsit finom.

Törött
a kép, de nem nagyon.
Ülsz velük a napon.

ÓVODAÉPÍTÉS

BEMUTATJUK A VASÚTSORI ÓVODA TERVPÁLYÁZATÁNAK NYERTES MUNKÁJÁT

A tervpályázatra felkért hat építésziroda mind kimagasló színvonalon oldotta meg a feladatot, a bíráló bizottság mégis egyhangúlag tudta kiválasztani az első helyezettet. A város honlapján a koncepciótervek megtekinthetőek, cikkünkben a nyertes tervet, a Zacc Építésziroda munkáját mutatjuk be.

Budakalászon 2017-ig összesen húsz csoporttal, négy helyszínen működött önkormányzati óvoda. A Vasút sori óvoda épületének lebontásával két csoport, azaz a férőhelyek egytizede megszűnt. Elhelyezkedése miatt Budakalászon ez volt sokak számára a legkönnyebben elérhető óvoda. Az Omszk-tótól az Ófalun át a Berdó lakóövezeti részig terjedő terület hatalmas, nagyrészt már kialakult környék, de a Berdó utcáiban még körülbelül 200 beépítetlen lakóövezeti telek is található, azaz a lakosság számottevő növekedésére is számítani kell itt. Az óvodák egyenletes elosztásán kívül a Kalász Suli és a HÉV állomás közelsége is a helyszín mellett szól, mivel a gyermekes családok mindennapjainak szervezését könnyítheti meg az iskola, az óvoda és a tömegközlekedés közelsége.

A korábbi óvoda 1650 négyzetméteres telkére 2016-ban elkészült egy három csoportos intézmény terve. Ennek megépítésére pályázatot nyújtott be az akkori városvezetés, de azt költséghatékonyságra hivatkozva elutasították. Ám a vonatkozó magyar szabvány szerint két csoportos óvoda is csak szűkösén férne el az eredeti telken. Ezért az óvoda telkének megnövelésére lépéseket tett a város, emellett a finanszírozás lehetőségét is újra kellett gondolni, mivel településünknek nem áll rendelkezésére az építkezés több mint félmilliárd forintra becsült összege. A 900 négyzetméteres telekbővítéssel és azzal, hogy a Magyar Katolikus Egyház lesz az építető-üzemeltető, megvalósulhat egy négy csoportos óvoda megépítése. A templomkert és a plébániaudvar (sportudvar) is a gyermekek rendelkezésére fog állni. A templom és a közösségi ház pedig az ünnepek, a közösségi események helyszínéül szolgálnak majd. Az új intézmény nem körzetes óvoda lesz, a város teljes területéről fogadja majd a jelentkező-

ket úgy, hogy a gyermekek felvétele során a római katolikus vagy más vallás gyakorlása nem lesz feltétel.

Azért, hogy korszerű és településhez illeszkedő épülettel gazdagodjon a város, az építkezéshez szükséges telken kívül a tervet is az önkormányzat biztosítja. Annak érdekében, hogy a lehető legjobb épület születhessen meg, óvodáink munkatársainak is a segítségét kértük. A tervezési program megírásában az ő véleményüket is figyelembe vettük.

Egy tervezési program többek között a helyiségek méreteit, a helyiségkapcsolatokat, használati szempontokat, a berendezési igényeket, anyaghasználati, formai, illeszkedési, energetikai, stb. elvárásokat tartalmaz. Ahhoz, hogy ez a szöveges anyag tervvé váljon, építészre van szükség. Az építész kiválasztásának több módja is lehetséges. Egy egyszerű árversennyel könnyen kiválasztható a legolcsóbb tervező, de a teljes beruházás költségeinek csak egy kis része a tervezési költség. Az épület használhatósága, esztétikuma, építési- és üzemeltetési költsége is mérlegelendő. A tervező kiválasztására akár egy országos tervpályázatot is meg lehet hirdetni. Ilyenkor bárki, akinek tervezői jogosultsága van, részt vehet a tervpályázaton. Ez a legjobb, de egyben a legköltségesebb és időigényesebb módszer. A jól sikerült pályaművek díjazásban részesülnek, de cserébe számos, akár tucatnál is több tervből lehet kiválasztani a megvalósításra legalkalmasabbnak ítéltet. Sajnos manapság szinte egyáltalán nincsenek tervpályázatok, különösen ilyen kisméretű épületek esetében. Mindenképpen szeretnénk volna, ha egy jó épülettel gazdagodna Budakalász, viszont a tervezett 2022 őszi nyitás miatt kevés idő áll rendelkezésre, ezért egy köztes megoldást választottunk. Hat építészirodát hívtunk meg terpversenyre, mely

keretében építészeti koncepciótervet kellett készíteniük. A tervversenynek az időigénye és költségei messze elmaradnak egy országos tervpályázattól, de mégis több, magas színvonalú tervből lehet a legjobbat kiválasztani.

A hat beérkezett pályamű mind kimagasló színvonalon oldotta meg a feladatot. Sok esetben teljesen eltérő építészeti megoldást fogalmaztak meg a tervezők. Volt a mai nemzeti építészetünket képviselő terv, volt a kortárs nemzetközi trendeknek magas színvonalon megfelelő megoldás. Volt kifelé forduló centrális épület. Volt befelé forduló, belső udvar köré szervezett elképzelés. Volt szigorúan szerkesztett, de volt játékosabban megmozgatott tömegű is.

A hat terv közül a bíráló bizottság egyhangúlag tudta kiválasztani az első helyezettet. Az építészekből és egy építőmérnökből álló zsűri munkáját Grünvald Tímea, a Nyitnikék Óvoda intézményvezetője segítette szakmai oldalról. A győztes pályamű, a „Madártej” jellegű koncepcióterv magas színvonalon felelt meg a pályázati kiírásnak. A bíráló bizottság a pályázatra készült koncepcióterv engedélyezési- és kiviteli tervvé fejlesztéséhez szakmai javaslatokat fogalmazott meg, melyeket a kiválasztott tervezőnek már át is adtunk, és tervükbe igyekeznek beépíteni.

A terv az épületet a telekhatárokra kitalja. Ezzel a megoldással a be nem épített telekrész, azaz a zöldfelület koncentráltan, egy helyre összpontosulva alakul ki. Ennek a megoldásnak előnye, hogy a játszóudvar közvetlenül az épület mellett van, és nem a kicsit távolabb lévő plébániakertben. Az épület ilyen megfogalmazása még a templom épülettömegének tiszteletben tartását is lehetővé teszi, teret ad annak, nem tolakodik rá, nem konkurál vele.

További előny, hogy a játszóudvar felé forduló épület saját tömegével védi a környező lakótelekeket az óvoda természetes működéséből adódó zajhatásoktól. Az épület a telekhatárokra kitalolt, szaknyelven „lepénynek” nevezett lapostetős és az ebben úszó négy magastetős részből áll. Ez a megoldás nagyon rugalmas alaprajzszervezést tesz lehetővé, mely akár egy további, hat csoportossá történő bővítést is lehetővé tehet egyszer további telekbővítés esetén. A kiszolgáló részek a lapostetős részben, a csoportszobák, a tornaszoba és az igazgatás a magastetős épületrészekben kaptak helyet. A magastetős részek helyzetük és méretük által megidézik az eredeti telekosztást és a Budai úti hagyományos beépítési módot, léptéket. A Budakalászi elvárásként megfogalmazott „kisvárosi hangulatot” a tömegalakításán kívül az anyaghasználat (terméskő, vakolat, cserépfedés) is biztosítja. Természetesen a koncepcióterv a továbbtervezés során kis mértékben még alakulni fog, így akár a nyílászárók arányai, a homlokzati színek is változhatnak. Kértük, hogy az épület homlokzati vonala kicsit hátrébb kerüljön, hogy az óvodák előtt spontán kialakuló társadalmi érintkezéseknek megfelelő tér legyen biztosítva. Ugyanígy megoldandó még a gyerekek és szülei kerékpárjainak, rollereinek elhelyezése is.

Mivel a játszóudvar az új épület mellett lesz, a plébániakertben helyet kapó „sportudvar” akár a környékbeliek számára is elérhetővé válhat, és nem kizárólagosan csak az óvodások használhatják majd.

Ha nem lenne a vírushelyzet, a Faluházban most rendezhetnénk egy kiállítást a pályamunkákból, teret adva a lakosságnak és az építész szakmának is, hogy megnézzék, megvitassák a terveket, a tervek által képviselt szellemi tartalmakat, a településképpbe való illeszkedést és akár általánosságban az épített környezetünk helyzetét is. Ennek hiányában most azokat a városunk honlapján nézhetik meg.

Váli István, építészmérnök,
önkormányzati képviselő

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

HORVÁTH TAMÁS ÉS WINKLER FERENC KAPTA IDÉN A „KALÁSZI PAJZS” DÍJAT

Dr. Göbl Richárd polgármester szűk körű ünnepségen adta át a „Kalászi Pajzs” városi díjat a két civil hétköznapi hősnék.

A városi díjak odaítélését érintő rendelet tavalyi módosítása után már nem csupán rendészeket és a rendvédelmi dolgozókat lehetett jelölni a „Kalászi Pajzs a közbiztonságért” érdeméremre, hanem hétköznapi hősokeket is, akik tettükkel sokunk életére gyakoroltak hatást. A jelölő budakalásziak többségének véleménye alapján, a képviselő-testület és dr. Göbl Richárd polgármester 2021-ben a „Kalászi Pajzs” díjat megosztva Horváth Tamásnak és Winkler Ferencnek adta a budakalászi közintézmények Viro-Fighter robottal való fertőtlenítéséért.

A járvány idején a közösségi terek fertőtlenítése szinte lehetetlen kihívás elé állított minden intézményt és intézményfenntartót, ezért jelentett különösen nagy segítséget önkéntes felajánlásuk és munkájuk, melyről a városi médiafelületeken már beszámoltunk.

„A díjjal köszönetet mondunk Önöknek azért, hogy az Egészség-házat, az általános iskolákat, óvodákat, bölcsődéket több alkalommal fertőtlenítették, így hozzájárultak ahhoz, hogy a fertőzésnek különösen kitett kalászi egészségügyi dolgozókat, a betegeket, a gyermekeinket és a pedagógusainkat rendszeresen fertőtlenített környezet vegye körül” – mondta méltatóként a polgármester.

A díjazottak elmondták, hogy a ViroFighter robot hatékonysága már statisztikailag is igazolható, hiszen mióta a SOTE-n rendszeresen használják fertőtlenítésre a robotot, számszerűen kimutatható az átfertőzöttség mértékének csökkenése.

A városi díjjal járó pénzjutalmat (200-200 000 Ft-ot) a díjazottak felajánlották a Telepi Óvodásokért Alapítványnak, hiszen szülőként nagyra becsülik az intézményt, ami a járvány miatt idén nem tarthatta meg nagyszerű meseszínházi előadásait, amivel már több mint tíz éve nemcsak a gyermekek és szülők élményeit, de az óvoda alapítványának bevételeit is gyarapítják.

A díjat – az aktuális járványügyi korlátozásokat figyelembe véve – szűk körben vehették át a kitüntetettek 2021. április 23-án 16.00 órakor a Polgármesteri Hivatalban.

BUDAKALÁSZI RENDÉSZ A SZENTENDREI TŰZESETNÉL – KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A Budakalászi Városrendészet munkatársa, Grebhardt Bence is részt vett az április 7-én, a szentendrei SPAR áruházban keletkezett tűz oltásában. Kiváló munkájáért, gyors helyzetfelismerésért Dr. Göbl Richárd Budakalászi Város polgármestere valamint a Szentendrei Rendészeti Igazgatóság is köszönetet mondott.

Bence 10 évig hivatásos tűzoltóként dolgozott, majd az élet úgy hozta, hogy pályát változtatott és a Budakalászi Rendészeknél helyezkedett el. Április 7-én lejárt műszakja után hazafelé tartott, amikor meglátta a lángoló SPAR épületét. Gyors helyzetfelismeréssel megállt és az intézkedő, ismerős rendőr kollégához fordult, aki segítséget kért tőle. Több órán keresztül, majd éjfélig segédkezett.

„Grebhardt Bence korábbi hivatásos tűzoltóként a helyszínen azonnal felmérte a tűz oltásával, terjedésének megakadályozásával kapcsolatos feladatokat. Helyismeretének és rendészeti gondolkodásának köszönhetően tevékenyen és eredményesen vett részt a szentendrei rendőrség és rendészet munkatársaival közösen a környező utcák lezárásában, kiürítésében, a tűzcsapok megtalálásában és a tűzoltó gépjárművek tűzvíz utánpótlása érdekében a táplálás megszerelésében.” – írta köszönő levelében Jámbor Ferenc, a Szentendrei Rendészeti Igazgatóság igazgatója. „A SPAR áruház tüze a legmagasabb - ötös kiemelt fokozatú - minősítésű tűz volt, melynek megfékezése, tovább terjedésének megakadályozása és végül eloltása nagy erőfeszítést kívánt az oltásban résztvevő és az oltást támogató szervezetek és személyek részéről. Ebben a munkában Grebhardt Bence eredményesen vett részt és ezzel tovább öregbítette Budakalászi Városrendészet méltán jó hírnevét” – írta Jámbor Ferenc.

Budakalászi Önkormányzata nevében szeretnénk megköszönni a többi rendészkollégának is folyamatos, áldozatos munkáját és helytállását a mindennapokban.

HELYREIGAZÍTÁS

A Budakalászi Hírmondó XV. évfolyam 3. szám (2021. április) kiadványában az „Ítélet született a korábbi jegyző munkaügyi perében” címmel megjelent cikkben valótlanul állítottuk, hogy a korábbi jegyző nem a korábbi képviselő-testület döntésének megfelelően, ismeretlen tettesek ellen tett feljelentést az ügyben, hanem kifejezetten a később munkáltatójává váló dr. Göbl Richárd és Forián-Szabó Gergely ellen.

A valóság az, hogy a nevezettek ellen Budakalászi Város Önkormányzata nevében eljáró korábbi polgármester, Rogán László úr tett feljelentést. A valótlan tényállítás miatt az érintettől elnézést kérünk.

FOLYTATÓDIK A NYOMOZÁS A LEHALLGATÁSOK MIATT

A jelenlegi városvezetést lejárató sajtómegjelenések okán a 2021. január-februári Budakalászi Hírmondóban már beszámoltunk arról, hogy az önkormányzat irodáiban tavaly lehallgatott beszélgetések lejárató szándékkal kerültek a sajtóhoz. Jeleztük, nem tudjuk, hogy mióta és milyen hivatali vagy magáninformációk begyűjtése volt a lehallgatást megrendelők és kivitelezők célja, de a lejáratási szándék minden bizonnyal kapcsolatban van az új budakalászi városvezetés eddigi és várható jövőbeni döntéseivel, illetve az azokkal okozott esetleges egyéni, gazdasági érdeksérelmekkel.

A tiltott adatszérés körülményeinek tisztázása érdekében dr. Göbl Richárd polgármester büntetőfeljelentést tett. A rendőrségi nyomozás meg is indult, de rövid idő elteltével a Váci Rendőrkapitányság megszüntette azt. Bár a lehallgatás tényét a tanúkihallgatások után egyértelműen bizonyítottan látták, arra hivatkoztak, hogy a lehallgatott beszélgetések nem lakásban vagy más magán célú épületben, hanem az önkormányzat hivatali helyiségébe titokban telepített technikai eszközzel vagy eszközökkel került rögzítésre. Az önkormányzat panaszára a Budakörnyéki Járási Ügyészség a Váci Rendőrkapitányság megszüntető határozatát nemrég hatályon kívül helyezte, ezért a nyomozás folytatódik.

A PATAKPART ISKOLA ÁTADÁSÁNAK ÁLLÁSA ÉS AZ ISKOLA KÖZLEKEDÉSÉVEL KAPCSOLATOS KONZULTÁCIÓ EREDMÉNYEI

Az önkormányzat a lakossági javaslatokat figyelembe véve alakítja ki a Patakpart Iskolához kapcsolódó közlekedésfejlesztési tervet.

Fotó: Neszedva György

A budakalásziak a lakossági konzultáció során kifejtették véleményüket, javaslataikat az önkormányzat szakemberei által összeállított Patakpart Általános Iskolához kapcsolódó közlekedésfejlesztési koncepcióról. Szakmai bizottság tárgyalta a lakosságtól érkező közlekedésfejlesztési javaslatokat, melyek figyelembevételével határozza meg az önkormányzat a végleges

ANYAKÖNYV

Szeretettel köszöntjük Budakalász Város legfiatalabb lakóit!

Besenyei Vince
Didics Bence
Göbl Ilona
Gyurcsek Zoé
Kormos Gellért
Németh András
Oross Léna
Tóth Laura

Sok szeretettel gratulálunk!
Isten éltesse
őket és családjukat!

műszaki tartalmat. Nem épül újabb parkoló a zöld terület rovására, szélesebb járdákkal, gyalogos átkelőhelyekkel és sebességkorlátozással kívánják elérni az iskola biztonságos megközelítését.

A kiírt határidőig, március 29-ig huszonkilenc lakossági észrevétel érkezett, amelyet az önkormányzat és a polgármesteri hivatal szakemberei értékelték. Az április 14-én összeülő szakmai bizottság már a lakossági javaslatok figyelembevételével állította össze azt a közlekedésfejlesztési koncepciót, ami alapján a kiviteli tervek elkészítésére kiválasztja a tervezőt.

A városvezetés – egyetértve a beérkező lakossági véleményekkel – elsősorban gyalogos és kerékpáros megközelítésű iskolaként képzei el az új Patakpart Általános Iskolát, ezért a közlekedésfejlesztési koncepcióban túlnyomó többségben a biztonságos gyalogos és kerékpáros megközelítést elősegítő elemek – járdaszélesítés, gyalogos ösvény, átkelőhelyek – szerepelnek, amellett, hogy autóval is biztosított legyen az iskola elérése. A közlekedésfejlesztési terv részletesebb bemutatása városunk honlapján olvasható.

A műszaki átadás-átvételi eljárás március végére befejeződött, jelenleg a garanciális hibajavítás zajlik. A kivitelező javítja az önkormányzat szakemberei, Gazda Géza önkormányzati képviselő,

építőmérnök és a műszaki ellenőr által jelzett kivitelezési hibákat. Mindeközben zajlik az illetékes hatóságokkal folytatott engedélyeztetés folyamata, előzetes szakhatósági hozzájárulások beszerzése, ezt követheti a tényleges használatbavételi eljárás és az eszközbeszerzés. Várjuk a fenntartói döntést is az új közoktatási intézmény megalapítása ügyében.

ZÖLD HÍREK

Hatósági mintavételek az egykori Lenfonó és Szövőgyár területén

A Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság helyszíni szemlét tartott az egykori Lenfonó és Szövőgyár területén, melynek során a Pest Megyei Kormányhivatal Mérőközpontja öt helyen végzett újabb talaj és talajvíz mintavételt.

Amint arról a márciusi Hírmondóban is beszámoltunk már, az önkormányzat kezdeményezésére készült januári vizsgálat komoly talaj- és talajvíz-szennyezést mutatott ki, amikor egy közösségi célú beruházás terve miatt megvizsgálták a gyárterület Cikliámen utca felőli részét. A több évtizedes környezetszennyezés mértékének és kiterjedésének pontos feltárása érdekében a városvezetés megkereste az illetékes hatóságokat: a Pest Megyei Kormányhivatalt, és mivel az egykori gyárterület vízbázisvédelmi területen fekszik, a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóságot is mint elsőfokú vízjogi hatóságot. A Pest Megyei Kormányhivatal Mérőközpontja öt helyen végzett újabb talaj és talajvíz mintavételt március 30-án az egykori gyár területén. A hatósági eljárás május végéig tart, a vizsgálat eredményéről ismét hírt adunk.

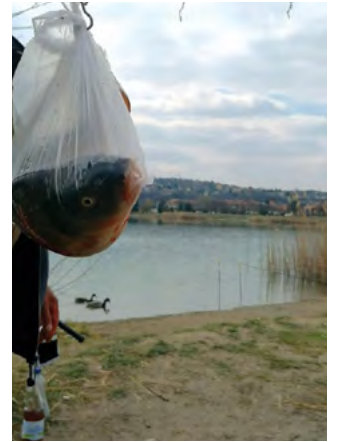

Az ÓBUDA-KALÁSZ Horgászegyesület nyerte az Omszk-tavon a halgazdálkodási jogot

Az ÓBUDA-KALÁSZ Horgászegyesület nyerte az önkormányzat februárban meghirdetett egyfordulós nyilvános pályázatát az Omszk-tó halgazdálkodási jogának hasznosítására vételére 2021. május 1. és 2026. április 30. között.

Budakalász Város Önkormányzata 2021. februárban egyfordulós nyilvános pályázatot írt ki a 13-136-1-5 víztérkóddal, Budakalász belterület 1861/3 helyrajzi számon nyilvántartott, Omszk-tó megnevezésű ingatlanon található, 14,7 hektár kiterjedésű halgazdálkodási vízterület Budakalász Város Önkormányzatát megillető halgazdálkodási jogának hasznosítására 2021. május 1. és 2026. április 30. között.

A pályázat benyújtásának határidejéig, 2021. március 22. 18 óráig egy pályázat érkezett. A Kiíró a pályázatot elsődlegesen a havi hasznosítási díjra tett ajánlat, másodsorban a helyi érdekeltség (budakalászi székhely) minősítette. A pályázó ajánlata mindkét szempontnak megfelelt és előnyösnek bizonyult. A pályázat nyertese az ÓBUDA-KALÁSZ Horgászegyesület, képviselője Horváth István elnök. A nyertes pályázóval 2021. május 1-jétől 2026. április 30-ig tartó időszakra hasznosítási szerződést kötött az önkormányzat.

Fotó: Soós Szilvia

A pályázat eredményeként az önkormányzati bevétele jelentősen nőnek, de a terület hasznosításával a sport és rekreációs helyi célokat szolgáló közösségi hasznosítás a legfőbb nyereség.

A legutóbbi vizsgálat szerint megfelelő a Holló-forrás vize

Az önkormányzat rendszeresen vizsgálja a Holló-forrás vizét, a legutóbbi vizsgálat szerint a víz minősége ivás céljára megfelelő, de a forrás vízminősége változó, függ az időjárástól, a vízgyűjtő területen folytatott esetleges szennyezéstől.

A Holló-forrás Budakalász észak-nyugati, természetvédelmi oltalom alatt álló külterületén helyezkedik el közel a Holló-völgy Íjászpályához. A forrás területét a helyi lakosok és a környékbeliek rendszeresen látogatják: vízfordók, turisták, lovas túrázók, kerékpározók és gazdák járnak állataikkal a forráshoz. Ezért is fontos a forrás rendszeres vizsgálata. Az önkormányzat Városrendészeti és Környezetvédelmi Irodájának a megbízásából akkreditált mintavevő szervezet szakemberei 2021. március 22-én vettek mintát a Holló-forrás vizéből, melyet az Eurofins KVI-PLUSZ Környezetvédelmi Vizsgáló Iroda Kft. laboratóriumában elemeztek.

Az önkormányzat tavaly négy alkalommal, évszakonként vizsgálta a forrás vízminőségét. Az idei első mintavételről készült dokumentumból kiderül, hogy a mintavétel időpontjában a forrásvíz színe, szaga, íze a fogyasztó számára elfogadható, minősége ivás céljára megfelelő volt, de a víz minősége változó. Minőségét befolyásolhatja az időjárás, a lehulló csapadék mennyisége, valamint a vízgyűjtő területen végzett esetleges szennyező tevékenység.

Az érintett terület nem önkormányzati tulajdon, korábban az Óbuda Tsz., jelenleg a Magyar Állam tulajdonát képezi. A korábbi években az önkormányzatnak évről évre fel kellett szólítania az Óbuda Tsz-t, hogy tartsa rendben, ám a terület tulajdonjogát időközben átadta az államnak. Az önkormányzat tervezi, hogy 2021-ben is rendszeresen ellenőrzi a víz minőségét, és tervei között szerepel, hogy rendbe teteti a forrás környékét, hogy ezzel is biztosítsa a víz minőségének a megőrzését.

Három konténer szemét gyűlt össze a várostakarításon

Több helyi cég munkatársai, a kalászi civil szervezetek tagjai és huszonnégy lelkes kalászi lakos – összesen több mint száz fő – vett részt a várostakarításon, melynek során három konténer szemetet gyűjtöttek össze.

Budakalász Város Önkormányzata 2021. április 24-én a korlátozások lazítására tekintettel megrendezte a korábban elhalasztott tavaszi várostakarítási akcióját. A munkavégzéshez szükséges zsákok és kesztyűt az önkormányzat biztosította. Az akcióra 24 lelkes helyi lakos, család, illetve baráti társaság, civil szervezet (Viola Egyesület, Civil Kalász, Óbuda-Kalász Horgászegyesület, Egészséges Budakalászáért Egyesület, BMSE, Budakalászáért Védegyelet, Lupa Egyesület, 2011 Egyesület, Cserkészek) és cég (METRO áruház, MÁV HÉV Zrt., Auchan)

jelentkezett. Az eseményt követő szokásos kültéri főzés és közös étkezés az idei évben – szintén a veszélyhelyzetre tekintettel – elmaradt.

BÖLCSŐDÉBE ADJAM, NE ADJAM?

Sok családban nagy kérdés ez. Egy szülő osztja meg tapasztalatait a beszoktatásról és arról, hogyan vált igazi bölcsissé a kisfia.

Sok családban nagy kérdés ez. Egy szülő osztja meg tapasztalatait a beszoktatásról és arról, hogyan vált igazi bölcsissé a kisfia. Első kisfiúnk az óvodában kezdte a közösségi életet, második gyermekünk már alig kétévesen bölcsődés lett. Aggodalommal telve adtam be a jelentkezési lapot, nem tudtam, vajon létezik-e olyan hely, ahol jól érzi magát a pici fiam, szinte úgy, mintha otthon lenne. Szerencsére már a beiratkozáskor, az első személyes találkozó alkalmával jó benyomások értek. Az egyszintes épület biztonságosnak tűnt, tetszetek a nagy, világos csoportszobák és a játszóudvar. Ezer kérdésem volt, amire megnyugtató válaszokat kaptam az intézményvezetőtől.

A beszoktatás ugyan nem volt könnyű, de leginkább nekem kellett felnőnem a feladathoz: hogy el tudjam engedni a fiam kezét, elfogadjam és megértsem, hogy amíg apa meg én dolgozunk, ő jó helyen lesz. Egy péntek reggel, két perccel azután, hogy eljöttem, a gondozónő hívott, hogy hallom-e: már nem sír. Akkor végre örömben hullottak a könnyeim, miközben ballagtam a HÉV felé. Nem sokkal ezután már örömmel indultak a reggelek. Tudta, hogy játszik egy jót, szundít egyet, és már ott is leszek érte. Később otthon is mesélt az élményeiről, tudtam, mi volt az ebéd, ki pisílt aznap ügyesen a bilibe, vagy éppen kívül csibészkedett.

INTÉZMÉNYI HÍREK

Mostanság már azt is fontosnak tartja, hogy induljunk el időben, hogy együtt tudjon reggelizni a többiekkel. Szereti a kézműveskedést, aprócska létére tökéletesen fogja a ceruzát, és öröm látni, hogy érdeklődéssel lapozgatja a mesekönyveket, sőt maga is mesét mond esténként.

Egy-egy hosszabb kihagyás, szünet után, persze mindig kell a visszarázódás, de mindig megbeszéljük, hogy anyáéknak dolgozni kell menni, a gyerekeknek pedig iskolába, oviba, vagy éppen bölcsibe.

A bölcsődei gondozók közül a fiúnk mindenkinek tudja a nevét, tudja, ki készíti az ebédet, ki dolgozik az irodában, kinek szeretne segíteni a porszívózásban (ha lehetne). A kisgyermeknevelők minden délután szakítanak arra pár percre, hogy kapjunk egy rövid tájékoztatást arról, hogyan telt a gyerekek napja, mennyit aludtak, ízlett-e az ebéd, van-e elég váltóruha. Ha bármit észlelnék, ami újdonság, vagy akár eltér a korábbiaktól, azt is rögtön jelzik felénk. A gyerekek is tudják, kihez lehet odabújni, ha baj van, ki vigasztalja őket, ha apa vagy anya épp nem lehet velük.

Érkezéskor az ajtóban elkezdődik a varázslat és ez egészen addig tart, amíg a nap végén újra meg nem látjuk egymást: felszabadult, vidám, örömmel és élményekkel teli, igazi bölcsis gyerkőcöt ölelhetünk magunkhoz. Azt hiszem, a bölcsit választani a legjobb döntés volt!

*Kernné Lendvai Zsanett szülő,
Mályva Bölcsőde*

1% a bölcsőde javára

A Budakalászi Bölcsődés Gyermekekért Alapítvány jogosult fogadni a SZJA 1%-át.

Önöknek semmibe sem kerül, csupán 1 perc odafigyelést igényel az adóbevallás kitöltésekor, hogy az éves személyi jövedelemadójuk (SZJA) 1%-ának összegét a mi bölcsődei alapítványunknak támogatásként felajánlják. Az így felajánlott összeget az alapítvány a bölcsőde szakmai munkájára, a gyerekek nevelését-gondozását segítő eszközök fejlesztésére fordítja. Az

adóbevalláskor szükséges nyilatkozat megtételéhez az alábbi adatok szükségesek:

BUDAKALÁSZI BÖLCSŐDÉS GYERMEKEKÉRT ALAPÍTVÁNY

Adószám: 18625457-1-13

A kuratórium tagjai és a munkatársak nevében köszönjük támogatásukat, segítő együttműködésüket!

*Villám Zsuzsanna
intézményvezető*

INTÉZMÉNYI HÍREK

Nyitnikék óvoda

(Pomázi úti tagintézmény, Szalonka u-i tagintézmény)

Vissza az óvodába

Április 19-én ismét kinyitott óvodánk. Az első héten az intézményünkbe járó gyermekek 37 %-a számára kértek óvodai ellátást a szülők. Az elkövetkező hetekben ennek a számnak az emelkedése várható. Ezúton is szeretném megköszönni a szülőknek, hogy együttműködésükkel, támogatásukkal segítették a zökkenőmentes újraindulást!

Törekszünk arra, hogy a kellemes, tavaszi időt kihasználva minél több időt a szabadban töltsünk a gyermekekkel. Bízunk benne, hogy az időjárás kegyes lesz hozzánk és óvodapedagógusaink sok, az udvaron megvalósítható szórakoztató és érdekes programokat tudnak szervezni a gyerekek számára.

„Kikelet” az oviban

Hat hét kényszerszünet után április közepén újraindult az élet a Telepi Óvodában is.

Szerencsés helyzetben vagyunk, valamennyi dolgozónk egészséges – így minden csoportban saját pedagógusai fogadhatták a gyereket, akinek megközelítőleg fele kezdett ismét óvodába járni. Igyekszünk a járványhelyzet által ránk nehezedő terhekből, amit csak lehet az óvoda falain kívül hagyni, és boldogan együtt játszani.

Sajnos óvodánk hagyományos tavaszi programjai az idei évben is elmaradnak.

Az óvodai beiratkozást követően a szülők május végén kapják majd kézhez a döntéssel kapcsolatos értesítést. A járványügyi előírásokat figyelembe véve, az óvodánkba felvételt nyert gyermekek szülei számára tartandó tájékoztatót idén is a Pomázi úti székhelyünkön - Pomázi út 3. – tartjuk majd, előre láthatóan júniusban. Az érintetteket természetesen minden esetben időben informálni fogjuk email-en keresztül, illetve a honlapunkon – www.nyitnikekovoda.hu – is megtalálhatóak lesznek a részletek. Mindannyian bízunk benne, hogy az elkövetkező hónapokban rohamosan javul majd a járványügyi helyzet, így a 2021. június 21. és július 16. közötti nyári zárásunk után kedvezőbb körülmények között találkozhatunk majd ismét ovisainkkal, valamint, hogy a 2021/2022-es nevelési évben már a normál működési rendnek megfelelően fogadhatjuk a hozzánk érkező gyerekeket, és elérjük mindennapjainkat az óvodában is.

*Grünvald Tímea
intézményvezető*

Telepi óvoda

Az épületet „teliszórtuk” pozitív, motiváló, erőt adó, feltöltő gondolatokkal; melyet a vidám gyermekzsivaj tovább erősít, és a szülőktől érkező elismerő, köszönő visszajelzésekkel együtt szívünket melengeti.

Hisszük és bízunk abban, hogy a Telepi Óvodások (gyerekek, családok, dolgozók, barátok...) közössége mindig újabb és újabb erőt ad annak, akinek épp nagy szüksége van rá: kinek bent az óvodában – kinek az otthonmaradás lehetőségének biztosításával... Együtt, egymást elfogadva és támogatva e nehéz időszak átvészélése is könnyebb.

*Márkus Mónika
óvodavezető*

Várjuk az alkalmat, amikor először lép gyermek az új épületbe

lakozik szeptemberben a két új első osztály és tanítóik, Bokányi Zsuzsanna és dr. Holczerné Horváth Katalin. A közel száz kisdíák mellé érkező felsőbb évesek regisztrációja a lapzártakor még tart, és az állás pályázatok hivatalos megjelenése előtti érdeklődések száma is napról napra emelkedik.

*Kovács Kristóf Áron
fejlesztési ügyintéző, Váci Tankerületi Központ*

Patakipart Általános Iskola

Formálódó közösség a Patakipart Általános Iskolában

Különleges és érdekes dolog egy új iskola születése. Másfél évvel ezelőtt az alapkövetéltelkor még csak egy legyalult, puszt mező volt az iskola számára kijelölt területen. Tavaly nyáron már mutatott valamit magából az épület, de a nyers beton alapzaton még fedetlenül álltak a póre falak. Ma már készen várja az épület a beköltözőket.

A „ház” születéséhez hasonlóan az alapítás folyamatában álló iskola közössége is hónapról hónapra gyarapszik. 2020 szeptemberében a Telepi és a Kalász Suliban is indult egy-egy olyan első osztály, amelyek másodikban, azaz idén ősszel már Patakiparton folytatják tanulmányaikat. Ők lettek a Patakipart közösségének alapítói. E két tanulócsoporthoz és három pedagógusukhoz csat-

Kalász Suli

Vissza az iskolába

Április 19-től az óvodák és az iskolák alsó tagozatain megindulhatott a jelenléti oktatás a kormány rendelete alapján, mely nagy dilemmát jelentett iskolánk pedagógusainak és a gyermekek szüleinek is. A Kalász Suli alsós diákjainak több, mint fele tért vissza a tantermekbe, és a járványügyi szabályok szigorú betartása mellett kizárólag osztálykeretben tanulhatnak a következő hetekben.

A szülők természetesen dönthettek arról, hogy gyermeküket egyelőre nem engedik vissza a jelenléti oktatásba, és a hozzám érkezett kérések mindegyikét engedélyeztem. Amennyiben a szülők későbbi döntése alapján a gyermek visszatér az iskola falai közé, nem kell semmiféle orvosi igazolást hozni a távolmaradás időtartamára, a hiányzást igazoltnak tekintem.

A szülői közösséget értesítettem arról a közvetlen oktatásirányítás legmagasabb szintjéről érkezett állásfoglalásról, miszerint a jelenléti oktatásban nem biztosítható a tanórák online közvetítése, tehát a hibrid oktatás nem kívánatos. Ez alól kivételt kizárólag egyedi elbírálás alapján tehetünk azon tanuló esetében, ahol a tanuló krónikus betegség miatt veszélyeztetettnek számít.

Otthonmaradt tanulóink a tanórák anyagáról a szokásos platformon keresztül szerezhetnek tudomást. A Kréta rendszerében megtalálhatják az óra témáját, de a Classroomban is jelezzük azt, amennyiben ez lehetséges, tankönyvi oldalszámmal is kiegészítve. Illetve szintén itt tüntetjük fel az írásbeli házi feladatokat. Amennyiben öt fő vagy több hiányzó van egy osztályban, a Classroomban egyéb módon is segítjük otthon lévő tanulóinknak a tananyag pótlását. A pedagógusok feltöltik a táblavázlat fotóját, valamint a rendszerező és gyakorló feladatokat.

Végh Attila
intézményvezető

Szentistvántelepi Általános Iskola

Április 19-től újra jelenléti oktatás lépett életbe az alsó tagozaton

A kormányzati döntéseknek megfelelően 2021. április 19-től az 1-4. évfolyamon megkezdődött a jelenléti oktatás, míg az 5-8. évfolyamokon továbbra is digitális munkarend szerint tanulnak tanulóink. Iskolánk újra megtelt élettel, mosolygós, csillogó szemű gyerekek érkeztek vissza hozzánk a több hétig tartó karantént követően. A szülők kb. egyharmada kérvényezte, hogy gyermekét továbbra is otthon tarthassa, a gyerekek kétharmada megjelent az iskolában. A szülői visszajelzések alapján április 26-tól még több kisdíákra számíthatunk.

Továbbra is fokozott figyelmet fordítunk a járványügyi szabályok betartására. A diákokon és a dolgozókon kívül az iskolában más nem tartózkodhat. Az intézetbe való belépéskor testhőmérséklet-mérés történik. A bejáratoknál, a folyosókon, a mosdókban, az osztályterekben kézfertőtlenítési lehetőséget biztosítunk. Minden épületben tartózkodónak a közösségi terekben maszkot kell viselnie. Csak egészséges, tüneteket nem mutató személy

léphet az iskola területére. Mindenkitől a 1,5 méteres védőtávolság betartását kérjük, ahol ez lehetséges.

Kollégáink és a gyerekek nagy örömeire birtokba vettük az új High-Tech tanteremünket, ahol a digitális táblát, a 3D nyomtatókat és a Lego robotokat is kipróbáltuk.

Beiratkozás

2021. április 16-án lezárult a beiratkozás. A tavalyihoz hasonlóan az idén is be lehetett online is iratkozni. Nagy örömeinkre szolgált, hogy sok szülő élt ezzel a lehetőséggel. Természetesen, aki nem tudta másként megoldani, a járványügyi szabályok fokozott betartása mellett személyesen is beiratkozhatott. A beiratkozók száma minden előzetes várakozást felülmúlt. A fenntartó 2-2 osztály indítását tervezte mindhárom iskolában. A tankerületi igazgató úr látva a számokat úgy döntött, hogy a Szentistvántelepi Iskola a 2021-2022-es tanévben 3 első osztályt indíthat. Ezúton is szeretnénk megköszönni a szülők bizalmát, hogy gyermeküket iskolánkba írárták.

Április 22. – A Föld napja

Az április 22-i Föld napját változatos módon ünnepeltük meg ebben a tanévben. A felső tagozatosok online órákon vettek részt, előadásokat hallgattak, majd beszélgettek a divatkövetés környezetre gyakorolt negatív hatásairól. Több osztály Jane Godall önkéntes természetvédelmi „Roots” projektjeihez kapcsolódva emlékezett meg a Föld napjáról. Az alsó tagozatos gyerekek az iskolában kézműveskedtek, a Fenntarthatósági Témahét oktatási weboldaláról dolgoztak fel a témával kapcsolatos anyagokat. A másodikosok közül néhányan pedig csodálatos plakátokat készítettek ebből az alkalomból.

Németh Rita
intézményvezető

KÖRNYEZETÜNK

A BUDAKALÁSZI DUNA-PART VÉDETT, EGYEDI TÁJÉRTÉK, AMIT MEG KELL ŐRIZNI

2020 decemberében két olyan beavatkozás is történt a budakalászi dunai partszakaszon, amely ráirányította a figyelmet a terület üzleti célú hasznosítása, valamint az önkormányzati-lakossági érdekek és a természeti értékek megőrzése között egyre élesebb konfliktusokra. A budakalászi partszakasz rekreációs övezet, kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, jó része pedig helyi védettséget is élvez. A városvezetés a budakalászi Duna-partot ezért egyedi tájértékként kezeli.

A partmeder a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság kezelésében van, vagyonkezelői hozzájárulással bérleti konstrukcióban adja át magán és/vagy üzleti célra a Duna medret. A Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság, mint vízjogi hatóság, valamint a Közlekedési Hatóság különféle tevékenységekre és vízállás-technikákra adnak ki közvetett hatásában környezetterhelő és forgalomnövelő hatású engedélyeket. A partszakasz védettségi feladatai a Duna-Ipoly Nemzeti Parkhoz tartoznak.

Fontos tudni, hogy a budakalászi partszakasz üdülő és rekreációs övezet. Többféle védelem alatt áll: része a Nemzeti/Országos Ökológiai Hálózatnak, Natura 2000 Duna és ártere HUDI20034 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, jó része pedig helyi védettséget is élvez.

Szakértői vizsgálatok

A decemberi két eset környezetét és a teljes budakalászi partszakasz természetvédelmi szakértői vizsgálatát az önkormányzat elvégeztette és külön dokumentumokban dolgozta fel. Rögzítette a helyszíni vizsgálatok alapján született megfigyeléseket, és vizsgálta a két esettel összefüggésben született iratanyagokat is. Általános természeti állapotleírás készült, amely a természeti állapotot veszélyeztető tényezőket és rehabilitációs javaslatokat is megfogalmaz.

A dokumentálás célja az volt, hogy a helyszíni vizsgálatokra és az iratok elemzésére épülő szakértői jelentések alapján az önkormányzat meghatározhassa saját mozgásterét, és elkezdhesse a konkrét intézkedéseket. A problémák bemutatása a hozzájuk tartozó fotódokumentumokkal szükséges annak tudatosításához, hogy mi történik a budakalászi Duna-parton, és hogyan lehet tenni a hatások mérséklése, felszámolása érdekében.

A településszintű vizsgálat Budakalászon túlmutató jelentősége az, hogy itt minden olyan természeti állapotot rontó tényező megfigyelhető, amely a többi Duna-parti településen. Legjellemzőbbek és legkárosabbak az egyes magáningatlanok előtti szakaszokon a kilátás biztosítása érdekében történő illegális fakivágások, de jelentős a feltöltések, a legális vagy nem legális lejárók, kikötők építése.

A fizikai behatásokon túl azonban igen nagy, és egyre fokozottabb az a közvetlen és közvetett hatás, ami a növekvő embertömeg megjelenéséből, és az ezzel együtt járó gépjárműforgalom megjelenéséből adódik. Ez előnyös az üzleti vállalkozásoknak, de aggályos az ott élő budakalásziak, a nyaralótulajdonosok és a védendő környezeti értékek szempontjából. A leírt kockázatok csökkentése egységes, szakági szempontokon túllépő megoldást és határozott fellépést igényel, amit az önkormányzat a hatóságok, a helyi egyesületek és civil szervezetek bevonásával egyeztet. Az egyeztetést Rácz Miklós, a 2011 Egyesület területi önkormányzati képviselője koordinálja.

A beépítéssel járó veszélyforrások

Az önkormányzat 2019 őszétől 2021 márciusáig sok adatot gyűjtött össze, elsősorban a természetes élőhelyek általános állapotáról és a veszélyeztető tényezőkről. Kritikus terület a budakalászi Duna meder, egyes ingatlanok, de más területrészek is érintettek, nem beszélve arról, hogy az itt jelentkező hatások sem térben, sem időben nem függetleníthetők a környezetünkben lévő területektől.

A partszakaszt a közelmúltban ért beavatkozások hatásai egyenként talán kisebbnek és átmenetinek tűnnek, de a sok kis hatás összeadódva azonban már igen káros lehet. A belterületi dunai partszakaszon már látjuk ennek jeleit: a sűrűn elhelyezkedő új sólyapályák, a mederbe nyúló széles betoncsíkok következményeit.

A hajótárolóktól vezető rövid vontatási útvonalak keresztezik a vegyes használatú Duna sétányt és nemzetközi kerékpárutat, ami szintén veszélyforrás. A partszakasz egyes részeinek vegetációja mind struktúrájában, mind természeti állapotában romlik, ezért annak ellenére, hogy nem tulajdonosa vagy kezelője a területnek, a budakalászi városvezetés lépéseket tesz a további káros folyamatok megakadályozása és a természeti értékek megőrzése érdekében.

Beavatkozás a Natura 2000 területen

BEMUTATKOZNAK A LUPPA-SZIGET ÁLLANDÓ LAKÓI

Budakalász központjától alig negyedórányi bicikliútra, a Duna partján található a kultikus Ebihal büfé, ami több mint büfé: a májustól szeptemberig tartó szezonban onnan indul rendszeres kompjárat a Lupa-szigetre, ami a budakalászi part és a Szentendrei-sziget között húzódik, közigazgatásilag Budakalász része.

A Lupa-sziget nevét egy p-vel (Lupa) és két p-vel (Luppa) is szokták írni, mindkét verzió helyes. A szigetet 1932-ben parcellázták fel, majd nyeles telkekre osztották. A parcellázott sziget pár év alatt szinte megtelt.

A mindössze hétszáz méter hosszú Lupa-sziget jellemzően nyaralóknak ad otthont, de az ide látogatók találkozhatnak olyan szigetlakókkal is, akik életvitelszerűen, a szezonon kívül is itt élnek – van, aki családdal, gyerekekkel. Az állandóan itt élők az átjárást saját csónakkal oldják meg, és úgy alakították át a házaikat, hogy azok a hideg időkben is komfortosak legyenek. A szigeten lévő házak egy része generációról generációra száll, így nem túl gyakran van eladó ingatlan a szigeten.

Bár már nyolc éve nem volt komolyabb árvíz a Duna ezen szakaszán, a korábbi évtizedekben bizony sűrűn előfordult, hogy egy-egy áradás során a lupai kertek víz alá kerültek. A sziget házait ezért eleve lábakra építették, hogy a lakóépületekbe lehetőleg ne folyjon be a Duna. Noha napjainkban már inkább a rendkívül alacsony vízállás, mintsem az árvíz a gyakoribb, a lupaiak azért árgus szemmel figyelik a vízállás előrejelzéseket. A szigetet legutóbb 2013-ban sújtotta hatalmas árvíz, az azóta felhúzott házak éppen ezért magasabb talpakra épültek, mint a régebbiek. A régebbi házakra jellemző az egyszerű, letisztult stílus, nem egy lupai házat a híres építész, Kozma Lajos tervezett.

A sziget szívét adja a néhai Diós Sándorról elnevezett Sanyi bácsi büféje, ami a teljes szezonban várja a vendégeket. A retro hangulatú büfében remek csapolt sört lehet kapni, a szezonban hétvégenként pedig meleg ételeket is árulnak. Nyaranta a büfét gyakran keresik fel olyan vízi túrázók, akik megállnak pihenni vagy ebédelni a szigeten.

Jóllehet Lupán nem mindegyik ingatlan van kerítéssel elzárva, az ide látogatóknak nem árt tudni, hogy a sziget nagy része magánterület. Ugyanakkor a Sanyi bácsi büféje mellett lévő zöld területen, a Szentendrei-sziget felől eső partrészen, valamint a hatalmas platánfákkal szegélyezett Platán soron a turisták is megcsodálhatják Lupa szépségeit, élvezhetik a sziget egyedi atmoszféráját, ami egy kincs és amire vigyázni kell. A lupaiak tisztelik a természetet, védik a sziget élővilágát és a környezetet, és az itt élők védelme érdekében ugyanezt kérik az ide érkező vendégektől is. Az idei szezonban már két köztéri kuka is a sziget látogatóinak rendelkezésére áll, az egyik a sziget kompkiötőjének a közelében, a másik a sziget focipályának a szélén.

A sziget ad otthont hosszú évek óta a LuppArt elnevezésű művésztelepnek, ahol a képzőművészek a Lupa adta ihletet kihasználva alkotnak. Munkáik eredménye olykor egy-egy szabadtéri installáció is, amely a sziget közterületén kerül kihelyezésre.

A lupaiak valódi közösséget alkotnak, baj esetén segítenek egymásnak, nyár estéknént kisebb-nagyobb társaságban gyűlnek össze házaik teraszán vagy a büfében. Többségük tagja a sziget öngondoskodását biztosító Lupa Egyesületnek, amely a mindenkori budakalászi önkormányzattal együttműködve látja el a sziget közterületeinek rendezésével, fenntartásával valamint a természetes környezet megőrzésével kapcsolatos feladatokat.

A Lupa Egyesület elsődleges célja az itt lévő ingatlanok tulajdonosainak érdekképviselése, a sziget természeti értékeinek megőrzése, valamint az infrastruktúra fejlesztése az első két szempont maximális szem előtt tartása mellett.

A nyaralók és az itt élők kényelmét elősegíti, hogy a szigeten ki van építve a villany, a víz- és a csatornahálózat, utóbbi jövőbeni fejlesztéséért az egyesület és a budakalászi önkormányzat közös erőfeszítéseket tesz.

Az öngondoskodás része az is, hogy nemrég megalakult a Lupai Önkéntes Tűzoltó Egylet is, amely a Szentendrei Tűzoltósággal szoros együttműködésben végzi feladatait.

A szigetnek saját gondnoka van, aki Lupa közterületeit gondozza és az itt élők ügyes-bajos dolgaiban is segít.

A Lupa Egyesület minden évben megszervezi az úgynevezett Lupa napot augusztus utolsó hétvégéjén. A Lupa Napon különféle szabadtéri programokkal (főzőversennyel, regatta versennyel, tollas bajnoksággal, kertmozival) várják a szervezők a lupaiakat és a budakalásziakat. Mert mi, lupaiak, bár a szigeten élünk, a budakalászi közösséghez is szeretnénk tartozni.

A Lupa Egyesület elnöksége

KÖLTSÉGVETÉS

KÖLTSÉGVETÉSI KISOKOS – 1. RÉSZ

Február végére elkészült a város 2021-es költségvetésének tervezete. Miután a lakosságnak is lehetősége nyílt elküldeni észrevételeit és javaslatait, ezek megfontolása után Dr. Göbl Richárd polgármester március 2-án aláírta a költségvetésről szóló rendeletet. Induló cikksorozatunkban a város büdzséjének összetételét szeretnénk részletesebben ismertetni, elsőként az önkormányzat idei évre tervezett bevételeit.

1. Állami támogatások

Bár 2017-óta az iskolák állami működtetés alá kerültek, a bölcsődék és óvodák üzemeltetése mellett a gyermekétkeztetést, valamint egyes gyermekjóléti, szociális és kulturális feladatokat továbbra is az önkormányzatok látják el. A 2013-ban bevezetett feladatalapú támogatási rendszer, ugyan csak részben fedezi az előbb felsorolt tevékenységek költségeit, azonban a korábbinál kiszámíthatóbb módon próbálja biztosítani a helyi közfeladatok folyamatos, biztonságos ellátását. Ez a feladatfinanszírozás képezi az alapját az államháztartáson belülről érkező működési támogatásoknak, ami városunk esetében az utóbbi 5 évben átlagosan évente 3%-al nőtt, és a bevételek 25-30%-át tette ki. Idén ez a tervezett összeg 803 millió forint, ami a korábbi évekhez képest 30% körüli növekedést jelent és a februártól életbe lépett minimálbér és a garantált bérminimum emeléséből adódó, pedagógusok, szociális, gyermekjóléti és kulturális ágazatban dolgozók illetményemelését hivatott fedezni.

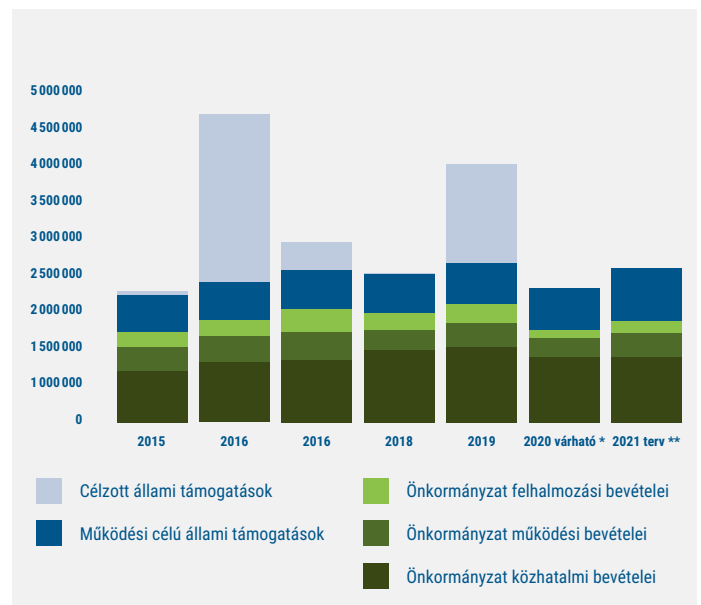
Az állam eseti jelleggel, célzottan is szokta támogatni az önkormányzatokat, elnyerhető pályázatok, vagy közvetlen támogatások útján. Budakalász esetében példa erre a Patakpart Általános Iskola, amit a félbehagyott M0 környezeti kárainak kompenzálására 2008 óta járó, évi 250 millió forint értékű állami kötelezettségvállalás elengedéseért cserébe, nagyrészt az állam finanszírozott. A támogatás többlépcsős folyósítása jól tetten érhető az 2016-os és 2019-es évek kiugró számainál. Hasonló hozzájárulás vagy pályázati összeg 2021-re nincs kilátásban, így célzott állami támogatással nem számoltunk az idei költségvetésben.

2. Önkormányzati bevételek

A pandémia miatt meghozott korlátozó intézkedések negatív hatása leginkább a közhatalmi bevételek alakulásánál figyelhető meg. A helyi adók mellett, mint az építményadó, telekadó, kommunális adó és a legjelentősebb tétel, a helyi iparüzési adó (HIPA), ide tartoznak még a pótlékok, bírságok és egyes díjtételek. Míg 2015-2019 között a közhatalmi bevételek évente átlagosan 10%-kal emelkedtek, addig 2020-ban 13%-os csökkenést mutattak. Ezt főként a romló gazdasági környezet okozta alacsonyabb HIPA bevétel eredményezte, ami a tervezett összeghez viszonyítva közel 200 millió forinttal kevesebb. Mivel az idei év első hónapjaiban még jelentős korlátozások voltak érvényben, lassú, fokozatos enyhítési folyamatra lehet számítani, így a 2021-es büdzsében a közhatalmi bevételek a tavalyi évhez hasonló, alacsonyabb szintjével számoltunk. Fontos megjegyezni, hogy 2021-től a kisebb cégeknek, vállalkozásoknak a felére csökkent az iparüzési adó

mértéke. Budakalász esetében ez 180 millió forint körüli kieső bevételt jelentene, de mint 25 ezer fő alatti város, számunkra ezt teljes mértékben kompenzálni fogja az állam.

A működési bevételek az önkormányzati intézmények (óvodák, bölcsődék, művelődési ház, idősök klubja, stb.) saját bevételeiből, valamint az önkormányzati szakfeladatok bevételeiből (bérleti díj-bevételek, iskolai étkeztetés térítési díja, behajtási díj, közterület foglalási díj, stb.) tevődik össze. A 2021-es költségvetésben ez a tétel jelentős, 29%-os, a tavalyi évhez mérve összesen 80 millió forintos többletet mutat és ezzel nagyjából eléri a 2019-es szintet. Ez egyrészt a város bérleti díjbevételeinek várható növekedése miatt lehetséges, a javuló gazdasági körülményeknek köszönhetően ugyanis csökkenteni lehet az önkormányzat által a bérlők részére nyújtott díjkedvezmények mértékét, ami 2020-ban jelentős bevételkiesést jelentett. Másrészt az önkormányzati intézmények saját bevételeinek emelkedése miatt, mivel 2020-hoz képest idén vélhetően kevesebb ideig kell zárva tartaniuk.

* a 2020-as adatok a májusi zárszámadás után tekinthetők véglegesnek.

** A HIPA csökkentés miatti kompenzáció technikailag állami támogatás, de a könnyebb összehasonlíthatóság kedvéért az ábrán a közhatalmi bevételeknél szerepel.

A város felhalmozási bevételeit többnyire az önkormányzat ingó és ingatlan vagyonának értékesítéséből származó összegek jelentik. Az idei költségvetésben ennél a tételnél egy jelentős, 55 millió forintos növekedés látható. Ennek oka, hogy a kedvezőtlen ingatlanpiaci környezet miatt 2020-ban a tervezett eladásoknak csak egy része valósult meg, a többit az idei évre halasztottuk, ami 140 millió forintos többletet eredményez. Ezt a növekedést részben ellensúlyozza a tavalyi, 81 millió forintos részvényértékesítés, amihez hasonló tétel viszont nem szerepel az idei bevételek között.

A város bevételei 2021-ben a tervek szerint el fogják érni a pandémia előtti szintet, ez nagyrészt a jelentősen megnövekedett államháztartásból érkező működési támogatásoknak köszönhető, amit teljes egészében az illetményemelésére fordítunk. Ezt leszámítva, a tavalyi évhez mérten csak a működési bevételek 80 millió forintos emelkedése jelent plusz mozgásteret 2020-hoz viszonyítva. Ez fontos előrelépés, azonban a járványt megelőző évek beruházásokra és felújításokra költhető forrásainak szintjét várhatóan csak egy-két év múlva, a gazdaság további konszolidációja és az iparüzési adóbevételek normalizálódása után leszünk képesek újra elérni.

Szerb helységnévtáblák is kerülnek a bevezető utak mellé

CBEJE BECTI

Március elején vendégünk volt Alexov Lyubomir, a Magyar Országgyűlés szerb nemzetiségi szószólója. A találkozón a Szerb Ortodox templom felújításán kívül több más kérdés is szóba került, egyebek mellett a szerb helységnévtáblák hosszú éveken át húzódó ügye is. A város gondnokság munkatársai azóta kitétték a szerb nyelvű táblákat.

Budakalászon a török hadjáratok elől menekülve a XVII. század végén települtek le az első szerb családok. Városunk a XIX. század második felére a német betelepülésnek köszönhetően vált először két, majd az egyre nagyobb számú magyar beköltözőnek

köszönhetően már három etnikumúvá. A XX. század elejétől már nemcsak a németek, de a magyarok lélekszáma is meghaladta a szerbekét, a II. világháborút követően pedig az akkor már kis létszámú szerb közösség tovább zsugorodott, ám a hívők ma is büszkén gyakorolják vallásukat. A rendszerváltozást követően a budakalászi szerb ortodoxok az államosításkor elvett épületeiket is visszakapták, köztük a település legrégebbi épületei közé tartozó egykori parókiát is. A budakalászi helységnévtáblák három nyelven való megjelenítése régi adósság volt, fontos jelképe a háromnyelvű kalászi közösségnek.

NACHRICHTEN

MÁJUSFA ÁLLÍTÁS – MAIFEST

A májusfa állítás egy régi, szép hagyomány. Májusfának egy magas fát szoktak kiválasztani, melyet szalagokkal díszítenek, majd a fa felállítását ünnepség és táncos mulatság követi fűvözenével és az elmaradhatatlan sült kolbásszal. A hagyomány úgy tartja, hogy a májusfát „örizni is kell” nehogy ellopják a szomszéd

település legényei, mert az nagy szégyen lenne, étellel-itallal lehetne visszaváltani. Ez ma már nem jellemző, inkább csak az összejövétel, táncolás, evés-ivás maradt meg.

A májusfa általában Pünkösdig feldíszítve marad.

Ezt a hagyományt szeretnénk volna továbbra is ápolni, hogy a jövő nemzedékének tovább adhassuk. Április 30-án a budakalászi sváb ház udvarában szoktuk a fát díszíteni, majd felállítani, és utána zenés, táncos vidámsággal, sült kolbásszal, perccel fogadjuk Budakalász lakóit.

Ebben az évben, mint sajnos már tavaly is egy kicsit másképp kellett ünnepelnünk. A koronavírusra való tekintettel csak szűk körben, az előírásokat betartva állítottunk májusfát.

Az Alpenrose táncegyüttes néhány tagja segített ebben, majd rövid tánccra perdültek, melyet szeretettel küldtünk Budakalász minden lakójának. A zenés-táncos mulatságnak még mindig nincs itt az ideje, de reméljük, hogy a jövőévi májusfa állításkor minden kedves budakalászi ismerősünkkel, barátunkkal és érdeklődővel együtt ünnepelhetünk majd.

Lávinger Ildikó

Német Nemzetiségi Önkormányzat Budakalász elnöke

A Német Nemzetiségi Önkormányzat folytatja a 2020 tavaszán az Egészségkonyhával közösen indított ételosztást a budakalászi rászorulóknak

2020 tavaszán, a pandémia első hullámaikor keresett meg az Egészségkonyha tulajdonosa, hogy a budakalászi rászoruló svábok számára naponta 50 adag meleg ételt biztosítsa. A felajánlást örömmel elfogadtuk, de magunk között nem találtunk olyanokat, akik igazán rászorulóknak lennének, ezért felajánlottuk a helyi önkormányzaton keresztül a budakalászi lakosoknak.

Ez tavaly 3 hónapon keresztül tartott, mely több mint 3000 adag

ételt jelentett, hiszen volt olyan nap, amikor 100-150 adag étel érkezett. Év közben többször megismételtük, többek között a karácsony előtti napokban, amikor 600 adag étel került rászoruló családokhoz. Idén is folytattuk ezt a szép kezdeményezést. Februárban és a Húsvét előtti és utáni héten közel 1000 adag ételt osztott ki Dévai Ferenc, Harmati Lajos, Kóder Györgyné, Lávinger Ildikó, Nagel Katalin és Székely Zoltán.

HITÉLET

PIROS PÜNKÖSD NAPJÁRA

Húsvét után az 50. nap pünkösd ünnepe. Az ünnepet bár sokszor nyárelő hosszúhétvégeként tartjuk számon, mégis mind komoly múlttal, mind fontos mondanivalóval bír.

Pünkösd ünnepe húsvéthoz hasonlóan már az ószövetségi választott népnek is fontos ünnep volt. Miután kivonultak az egyiptomi fogságból, amire húsvétkor emlékeztek, a pusztai vándorlás legfontosabb eseményéért adtak hálát ezen az ünnepen: a szövetségkötésért, vagyis a Tízparancsolatért. A parancsolat a törzseket egy néppé kovácsolta. Most nekünk is keresni kell az egységet és a békét. Dolgoznunk kell azon, hogy azt a sok szakadást, amely megoszt bennünket, az aggódást és a félelmet az elmúlt időszak kényszerű megkötései miatt, el tudjuk engedni és újra egymásra találva képesek legyünk a közös remények megvalósításán fáradozni.

Pünkösd ünnepe zarándokünnep volt. Aki tehette felzarándokolt Jeruzsálembé, hogy ott az ünnepen együtt lehessen. Ez a kép nincs

messze tőlünk ezen az ünnepen, elég, ha a Csíksomlyói búcsúra gondolunk, mikor a nyeret betölti a magyarok éneke és imádsága. Az utóbbi időben talán az ünnepek ezen jellege háttérbe szorult, mikor szabadon tudunk találkozni és közösen ünnepelni, de ez nem jelentheti azt, hogy a kapcsolatokról megfeledkezve kell folytatnunk mindennapjainkat. Az ünnep összehozza az embereket, leporolja a kapcsolatokat. Készüljünk így az ünnepre!

Nekünk, keresztényeknek pünkösd ünnepe a Szentlélek kiáradásának és ebből adódóan az Egyház születésnapjának ünnepe. Pünkösd napján az apostolok félelmüket hátrahagyva, bátran az utcára kilépve beszéltek mindenkinek hitükről. Tudjuk, hogy van, aki ezt örömmel és nyitottsággal, volt, aki haraggal és ellenséges érzésekkel fogadta. Voltak, akik csatlakoztak az apostolokhoz és Krisztuskövetők lettek, de voltak, akikben a harag és ellenszenv a tettegességig fokozódott. Az apostolok nem beszéltek másról, mint arról, mit jelent nekik az, hogy ők Jézushoz tartoznak.

Pünkösd ünnepe és az Egyház születésnapja a közös gondolkodásra és békés együttélésre hív meg bennünket. Készüljünk így erre az ünnepre.

*Kelemen László esperes, plébániai kormányzó
Budakalászi Római Katolikus Egyházközség*

HATALOM-ÉS ERŐSZAKMENTESEN – PÜNKÖSD MARGÓJÁRA

Működik-e Isten? És ha igen, akkor hogyan? Ha nem, akkor miért nem? Van-e hatása Istennek világunkra? Ha igen, milyen Istent képzelhetünk el a történések mögé? Ha nem, akkor sokan miért hisznek benne mégis?

Az istenkérdés egyidős az emberiséggel. Attól kezdve, hogy az ember észleli az emberfelettit, megmozgatja minden rétegét: esztét, érzelmeit, hitét. Jól van ez így. E nélkül létünk teljességének hiányával küdenénk. Ezzel viszont megéljük, hogy a látható a láthatatlannal kerek és egész.

Pünkösd is erről szól. A láthatót a láthatatlan teszi kerekké.

Jézus feltámadása után ötven nappal vagyunk. A tanítványok, Jézus legközelebbi barátai kicsit tesze-toszák. Megélték, hogy elhívta őket – egyesével. Egy hétköznap, a hétköznapi embert. Jézus így építkezik. Egyesével és személyesen. Most pedig egy szobában kuksolnak. Félnék is, tanakodnak, emlékeznek és tervezgetnek.

Ekkor jön a láthatatlan. A Szentlélek, aki lángnyelv formájában mégis megmutatja magát, majd nevetéssel, bölcs szavakkal, fantasztikus bizonyágtétellel tölti meg szájukat. Nem a jó hangulat gerjeszti fel bennük azt a csodálatos érzést, hanem Jézus közelsége a Szentlélek által. Az élmény minden eddigit felülmúl. Nagyon erős. Megérik az igazi hatalmat, ami mindent legyűr. Ennek a minden akadályon, acélozott tekinteteken és a kőszívű ember fiain áthatoló erőnek az ismertető jele a félelemmentes jelenlét. Az elhívott tanítványok ezzel az Istentől eredő bátorsággal és bölcsességgel lépnek ezek elé és Péter apostol útjára indítja pünködsi beszédét. (Apcsel 2,14-36) Ettől a pillanattól kezdődik az egyház születése.

Egyház. Milyen megosztó szavunk lett, vagy talán mindig is az volt. Érzelmeket korbácsol fel, régi fájdalmakat, közelmúltból felidézhető sérelmeket, fájó sebeket juttat eszünkbe, csalódások és

igazságtalanságok helyszíneként jelenik meg sokak előtt. Egyház. De mi is az egyház? Lehet fűjni rá és lehet a legkérdésesebb emberi intézménynek nevezni. El lehet kerülni nagy ívben, és le lehet írni. Igen, megvallom, sokan megvalljuk, az egyház romlottsága, papok és lelkészek, presbiterek és sekrestyések bűnei Isten ügyére hoznak szegyet. A régmúltban és jelenkori egyháztörténetben elkövetett bűnök taszítják az embereket a templomtól, hittanórától, úrvacsorától, lelkészektől. Az egyházban „sok jót elmulasztottunk, sok rosszat elkövettünk ... hozzád fordulunk mégis, nincs más reménységünk.” – hangzik az evangélikus bűnbánati liturgia gyónó imádságában, amely Pünkösd ünnepén az eklézsia könyörgő imádsága.

A Pünkösdkor megszülető egyháznak egyetlen esélye marad, amennyiben továbbra is Krisztust és az Isten szeretetét akarja elvinni hozzátok: a pünködsi Lélek munkájának teret engedni.

A Lélek munkája hatalom és erőszakmentes. A lelki ember, a lelki egyház nem tör világi babérokra, mint hatalomgyakorlás, de félelemmentes jelenléttel hirdeti: Krisztus él! Benne van jövőtök! A lelki egyház nem veszi fel a versenyt a szórakoztató iparral és a szabadidős tevékenységekkel, de mindenkor igényesen adja tovább a legdrágább üzenetet, az evangéliumot: Jézusban neked is örök életed van. A lelki egyház nem zárkózik be a templom falai közé, hanem kitarja kapuit, ami bárki bejöhet és ami küszöbén tagjai átlépve odamennek az emberekhez és nem tesznek egyebet, csak szeretik őket.

Pünkösd ilyen egyházat indított el. Ehhez érdemes igazítani a budakalászi keresztény egyházak tevékenységét, építkezését, szolgálatát szelíd és aláztos lélekkel, ahogyan a lelki emberekhez illik.

*Horváth-Hegyí Olivér
szentendrei-budakalászi evangélikus parókus lelkész*

BELSŐ IGAZSÁG KÜLSŐ MEGÉLÉSE

Belső, rejtett kapcsolatunk Krisztussal kézfogható módon van hatással környezetünkre, emberi kapcsolatainkra. Legalábbis, Isten így tervezte el számunkra. A belső, láthatatlan valóság nem maradhat láthatatlan, láthatóvá kell, hogy váljon cselekedeteinken keresztül. Cselekedeteink legfontosabb terét pedig a kapcsolataink adják. Jézus Krisztus egyénileg hív el minket arra, hogy kövessük Őt, legyünk az Ő tanítványai, de ahogyan nyomdokaiba lépünk, észrevesszük, hogy nem egyedül járunk ezen az úton. Sőt, Krisztus követése közben nemcsak lelki testvéreinkkel kerülünk érintkezésbe, mert ha figyelmesen követjük a Mestert, akkor rá kell döbbernünk, hogy a küldetésünk, megbízatásunk legalább annyira szól a nem hívők felé, mint hívők közössége felé. Lehetetlen, hogy azt mondom szeretem az Istent, de a mellettem levő embert nem tudom szeretni. Lehetetlen, hogy aktív, dinamikus kapcsolatban vagyok az élő Istennel, de ez nincs hatással a kapcsolataimra, a környezetemre. Nem a saját fényünkkel kell világítani, hanem arra hív minket Isten, hogy az Ő világosságát tükrözzük vissza. Jézus szavai ezek: „Ti vagytok a világ világossága... Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei

Atyátokat!“. Krisztus ma téged is a követésére hív, függetlenül attól, hogy jelenleg milyen távol érzed magad Tőle. A távolság számára nem akadály. És ha követed Őt, akkor tedd fel a kérdést, mit tehetsz ma, mit mondhatsz ma annak érdekében, hogy a kapcsolataid számára kifejezd, visszatükrözd belső, rejtett kapcsolatodat Krisztussal!

*Kiss Péter lelkipásztor
Budakalászi Evangéliumi Közösség*

A REFORMÁTUSOK NEM LOPJÁK A NAPOT

A Kereszt utcai templom és parókia (lelkészlakás) ma már édes terhet hordoz: a tetőnkre ugyanis napelemeket szereltünk fel. Állami pályázaton sikerült elnyerni egy akkora összeget, amekkorából már nem csupán egy új elképzelés kezdeményeit, hanem csaknem az egész rendszert meg tudtuk építeni. Azért „csaknem”, mert olyan váratlan költségek vitték el a pénz egy részét, amelyeket nem lehetett elodázní, például többek között ki kellett cserélnünk a korhadó tetőléceteket is.

Köszönjük a Bethlen Gábor Alapítványnak, hogy segítőkészen fordultak felénk, amikor elakadtunk ebben a hosszú folyamatban.

Köszönet Kálmán Kinga budakalászi főépítésznek, akinek az útmutatása nyomán a napelemeket úgy helyeztük el, hogy templomunknak továbbra beleillesszék az ófalui utcaképbé. Érdekes, hányféle helyről jártak hozzánk mesterek és szakértők: Magyar Balázs tetőács Aszódról, Milus Zoltán villamos kivitelező Csornáról, Malmos Attila presbiter (egyházközségi vezetőségi tag) testvérünk pedig műszaki ellenőrként Pomázról jött. Gyülekezetünkben Barta Gábor presbiter volt a téma felelőse.

Református gyülekezetként pedig első helyen mondunk köszönetet urunknak, Jézus Krisztusnak, aki így fogalmazott a tanítványainak a földi, fizikai szükségletekkel kapcsolatban: „...jól tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mindezekre szükségetek van” (Máté evangéliuma 6,32). Minden korban változnak az igények. Ma, amikor lakásaink és közösségi tereink is jól fűtöttek, kényelmesek, a templomot is fel kell zárkóztatnunk a sorba, így van ez rendjén. A klímaválság idején azonban különös felelősségünk, hogy a ránk bízott erőforrásokkal bölcsen bánjunk, hiszen a világot a Teremtő azért bízta az emberre, hogy „művelje és őrizze” (1Mózes első könyve 2,15), nem pedig azért, hogy felélje és elpusztítsa azt. Most már jó reménységünk van afelől, hogy hamarosan minden fűtési feladatunkat részben vagy egészben megújuló energiaforrásból, a megtermelt áramból fogjuk tudni megoldani, feledve a cirkokazán szűkössé váló kapacitásával járó gondokat, a fázós lelkési hivatalt és vasárnap reggeli templomot.

És Te, kedves olvasó, ha egy vasárnap a Kereszt utca 7. előtt jársz, s nem látsz otthonos füstöt égre tekeregni, azért csak gyere be bátran, mert meleg vár bent, s Isten szava, az élet valódi melege.

*Glasz Péter-Bereczky Örs
Budakalászi Református Gyülekezet*

”עֲמִשְׁהָ לֹא עֲמִשְׁהָ שְׂפָא יֵאָשׁ רַבָּד רַמְאָת לֹא”
 „...ne mondd érthetetlen dologra, hogy idővel érthető lesz”
 (Hilél)

KETTÉSZAKADT ÉLETEK

Áldozatok és embermentők a második világháború idején

Amikor a Holokausztra gondolok, mindig Hilél (הלל) híres ókori rabbi fenti szavai csengenek a fülemben. A mai modern világban is megfontolandó, amit a Kr.e. I. században élt talmudista mondott. Én a Holokausztot soha nem értettem. Gyermekkoromban nem beszéltünk róla, olyan volt, mintha nem is létezne. Most az iskola minden év január 27-én, a hidegben a Duna-parti cipőkhöz viszi a gyermekemet. A cipőkhöz, amik a Holokauszt Dunába lőtt magyar zsidó áldozatainak állítanak emléket. A cipőkhöz, amit a turisták néha felpróbálnak. A kisfiam hét éves korában a megemlékezést követően megkérdezte Tőlem: „Anya, miért próbálják fel a turisták a cipőket?” Nem tudtam, mit válaszoljak neki.

A budakalászi holokauszt a történelem részévé válik Kiss Kálmánné Ildikó édesanyjának, Denkstein Juditnak a távozásával, és a személyes tanúságtétel helyett majd a kollektív emlékezetben él tovább, hacsak nem ragadjuk meg ebben az utolsó utáni pillanatban a lehetőséget, hogy tovább kérdezzük Denkstein Juditot, aki ezeket mesélte: **Auschwitzból egyedül Denkstein Hermina, Denkstein Béla lánya jött vissza. A szám élete végéig látszott az alkarján.**

1944-ben a deportálást megelőzően 35 hittestvérünk élt Budakalászon, akik 13 család tagjai voltak. Egy visszaemlékezés tanúsága szerint 1944-ben, mikor a zsidókat gettókba hurcolták, Budakalászon a kocsmáépületben volt az egyik gettó, ahol nemcsak helyi, hanem távolabbi vidékek zsidói is voltak. Alig kaptak élelmiszert, pénzük viszont többségüknek volt. Berta Mihály cukrászdájából szereztek maguknak ennivalót. Meg is fenyegették őket a nyilasok zsidóbarátságuk miatt. Denkstein Jenőt, Dezsőt és Bélát munkaszolgálatra hívták be, Jenő családja féltve őrizi 1942. szeptember 13-án írt utolsó levelét. A Denkstein-testvérek soha többé nem tértek vissza Budakalászra, a halálórási anyakönyvek szerint Németországban hunytak el.

A Denkstein család

Denkstein Jenő feleségétől és gyermekeitől elvették a családi házukat és a rövidáru boltjukat, azt dr. Lengyel László orvos kapta meg. A Denkstein családot a többgenerációs Denkstein-házba, a mai Budai út 55-be költöztették. (Az 1941-es Magyarország Katonai Felmérése című térképen Dávid-csillaggal jelöljük azokat a házakat, ahol a második világháború kitörésekor zsidó családok éltek. A térkép tájékoztató jellegű, nincs rajta minden zsidó család háza, nem tudjuk például, hol laktak a Steiner családok.) A Mirk család és Makk Ferenc budakalászi katolikus plébános és házvezetónője, Sztrapkó néni segítette élelmiszerral a Denkstein családot.

Makk Ferenc atya 1938-tól támogatta az üldözött zsidóságot. Gross Nándor pomázi főrabbival együttműködve intézte a zsidó vallásúak katolizálását: Gross főrabbi adta az izraelita egyház kötelékéből való kilépési bizonyítványt, Makk plébános pedig gyorsított eljárással készítette fel az érintetteket a keresztségre. Mivel a Budakalászra rendelt munkaszolgálatosokra nem terjedt ki a tábori püspökség hatásköre, felhatalmazást kért és kapott, hogy a budakalászi Klinger Gyár munkaszolgálatosai között lelkipásztori munkát végezzen. 120 munkaszolgálatost készített így fel a keresztségre. Amikor 1944-ben a békásmegyeri téglagyárban gyűjtőtábort létesítettek, már a láger megnyitása utáni első héten emberséges bánásmódot kért a fogvatartottak számára és a pasztorációs bejárás engedélyezését. Ettől kezdve a szabadidejének nagy részét a táborban töltötte, látszólag a katolikusoknak ajánlotta fel lelki szolgálatát, de valójában mindannyiukhoz ment segítséget nyújtani. Segített, ahogy tudott, szívességeket teljesített, üzeneteket továbbított.

Óbudán a kiscelli agyagvonulatra rátelepülve, téglagyárak valószínűsége sorakozott. Ezek a még északibb csillaghegyi, békásmegyeri, pilisborosjenői, solymári téglagyárakkal együtt tranzitközpontok voltak. Itt igen kegyetlen körülmények között, összezsúfolva tartották az embereket. **A békásmegyeri téglagyárat sokszor budakalászi téglagyárként emlegetik, így szerepel például Kertész Imre Sorstalanság című regényében is.** Ez a téglagyár Budakalász és Békásmegyer között helyezkedett el, mint a *Makk Ferenc (1905-1990) budakalászi plébános élettanúsága* című könyvből és a mellékelt térképből is kiderül, közigazgatásilag nem Budakalászhoz, hanem Békásmegyerhez tartozott. A visszaemlékezésekben az elnevezés bizonytalanságának oka az lehet, hogy a békásmegyeri Kálvária domb kitakarta a téglagyárból nézve Békásmegyert, és a tranzitközpontból jobban ráláthattak Budakalász tornyaira.

A békásmegyeri gyűjtőtáborból megszökött egy fiatalasszony, akinek a budakalászi plébános nyújtott menedéket: Makk Ferenc megszervezte az asszony elbújtatását, majd szerzett számára egy biztos menedéket. Az atya egyedül a házvezetónőjét, Sztrapkó

Budakalász és Békásmegyér 1941-es térképe

nénit avatta be ebbe. A háború után a megmentett hölgy meglátogatta a plébánost, és megköszönte a megmenekítését. Csodálatosan hálálta meg az életét és megmenekülését az a zsidó ügyvéd is, akit Schieszl Sebestyén hat hónapon keresztül bűjtött egy 100 hektoliteres hordóban Budakalászon. A sváb Schieszl Sebestyén gyermekkori barátja volt a zsidó származású csillaghegyi fiú, aki édesapjával és édesanyjával fél évet töltött ebben, a ma a Schieszl Vendéglőben ajtóként kiállított hordóban. A Schieszl családnak 10 ilyen óriási hordója volt a Kőbányai úton a pincéjükben, az egyik ilyenben élt a három tagú család. A második világháború után, a sváb kitelepítéskor a Schieszl család került bajba, Schieszl Konrádot kitelepítették, fiától, Schieszl Sebestyéntől és családjától elvették minden vagyonukat. Tizenhárom év elteltével és az akkor már jónevű zsidó ügyvéd barátjának a segítségével sikerült Schieszl Sebestyennek visszavásárolnia 1959-ben az államosított tulajdonukat.

Schieszlék 100 hektoliteres, embermentő hordója

Budakalászáról 1944 előtt nemcsak Denkstein József három fiát, de más zsidó férfiakat is behívtak munkaszolgálatra. Bloch Hugó fiát 18 évesen vitték el, nem jött vissza a Don-kanyarból, bár édesanyja és lánytestvérei sokáig várták. Herzfeld Márton hentest és fiát, Endrét is munkaszolgálatosként hívták be, a budakalászi anyakönyvek tanúsága szerint a 40 éves apa Oroszországban, 20 éves fia Németországban halt meg. Steiner Sándor állomásfőnök joghallgató fia,

Steiner László is munkaszolgálatosként vesztette életét Oroszországban. Denkstein József fiát is holtá nyilvánították, a budakalászi halálzási anyakönyvek szerint Németországban hunytak el.

Denkstein Jenő feleségét és gyermekeit a többi budakalászi zsidó család tagjaival együtt 1944. május 24-én a csillaghegyi gettóba vitték, ahonnan egy minisztériumi tisztviselő ismerősük, Szabó Zsigmond közbenjárásával a Mosonyi utcai fogházba kerültek. Itt három napig tartották őket összezárva csavargókkal, bűnözőkkel, a ma 86 éves Balogh Béláné (született Denkstein Judit) akkor 9 éves volt. Édesapja első világháborús kitüntetései és a minisztériumi tisztviselő ismerősük közbenjárásának köszönhető, hogy édesanyjával és testvérével együtt 1944. szeptember 21-én kiszabadulhatott. Szabó Zsigmonddal sokáig tartották a kapcsolatot, ha Lenkeni süteményt sütött rendszeresen vitt belőle a Budapesten, a Bajcsy-Zsilinszky utcában egyedül élő Zsiga bácsinak.

Sajnos a családból és a közösségünkől nem mindenkinek volt ilyen szerencséje. Többször a kitüntetések ellenére a haláltáborokba szállították. Denkstein József lányát, Ilo-

nát két gyermekével, a 19 éves Steiner Herminával és a 13 éves Magdalénával a monori gyűjtőtáborból Auschwitzba deportálták, egyikük sem tért vissza többé Budakalászra. Férje, Steiner Nándor kereskedő a flossenbürgi koncentrációs táborban vesztette el életét. Auschwitzban halt meg Steiner Sándor nyugdíjas HÉV főtiszt és felesége, valamint Steiner József budakalászi kereskedő és felesége is, akik a Klement-házban, a katolikus plébániával rézsütosan laktak. Szívünkben emléküek örökké él.

Bár Kiss Kálmánné Ildikóval a zsidó temető rendbehozatala kapcsán ismerkedtünk össze, sokáig nem mertem tőle megkérdezni a megkérdézetlent, de most ennek is eljött az ideje. **Múltunkat, hozzátartozóink személyes élettörténetét a budakalászi emberek kezébe helyezve, csak annyit szeretnénk kérni, hogy tartsák azt tiszteletben.**

Végül engedjek meg, hogy Bergyajev gondolatával fejezzük be írásunkat: „A zsidó kérdés... tengelye körül forog a vallástörténet. A zsidóság történelmi sorsa titokzatos... A világ egyetlen népe sem élt volna túl ilyen szétszóratást, és bizonyára elvesztette volna arculatát, és feloldódott volna más népek között. De Isten kifürkészhetetlen útjain haladva ennek a népnek fenn kell maradnia az idők végezetéig.”

Köszönjük Balogh Béláné, született Denkstein Judit visszaemlékezését, Kiss Kálmánné Ildikó gyűjtőmunkáját és a családi fotókat és dokumentumokat!

Dr. Flaskár-Nagy Melinda-
Földy-Molnár Lilla

HELYTÖRTÉNET

„Úgy gondoltuk, van jövője egy kalászi múzeumnak, de nem volt. Talán most lesz.”

Budakalász címere utal városunk történetének több évezredes mélységére, de vajon a helyiek hány százaléka tudja, miért van a címerben és a Faluház előtti körforgalom közepén egy rézkori kocsi, és milyen hatása lehet egy régészeti leletnek az itt lakók jelenére?

A Kalász Suliban egykor helytörténetet tanulók minden bizonytalanságot a választ, és azok is, akik kezében megfordult már, vagy az interneten lapozgatták a *Kalászi svábok krónikásai* című könyvet, aminek hátlapján Szabó Ferenc a kocsi szimbólummal köti össze településünk történetének jelentős fordulópontjait a késő rézkortól (Kr. e. 3600-2800) egészen a svábok kitelepítéséig (1946). Kedvező környezeti adottságai miatt településünk ugyanis mindig kedvelt célpontja volt a letelepedni vágyóknak.

Ez magyarázhatja azt a hihetetlenül gazdag régészeti anyagot, amivel városunk területe hozzájárult az őskor, különösen a késő rézkor badeni kultúrájának kutatásához. Az egykori Luppá csárdánál, a Dunától mintegy 200–250 méterre ugyanis a korszak legnagyobb eddig ismert temetőjét, összesen 439 sírt tártak fel. Ennek egyik jelképes sírjából származik a világhírű négykerékű agyag kocsimodell, amely a Kárpát-medence első kocsiábrázolásainak egyike, és ma a Magyar Nemzeti Múzeumban található. A Luppá csárdánál azonban nemcsak rézkori sírokat, de egy késő római kori őrtornyot is találtak.

A Duna-parton és a Barát-patak partján az egész őskor, római kor és középkor folyamán éltek különböző népek. Az első név szerint ismert budakalászi lakos, Septimius Avvo feleségével és két gyermekével római villájában valószínűleg a Dolinán élt a 2-3. század fordulóján. Városunk neve a Közép-Ázsiából érkező, eredetileg muszlim vallású kálizokra utal, akik a honfoglalás idején érkeztek erre a területre. Többek között róluk is szervezett konferenciát a 2008-ban megszűnt Kalászi Faluház Kulturális Szolgáltató Közhasznú Társaság, akik hét más fontos helytörténeti kiadvánnyal együtt a *Kalászi svábok krónikásai* című könyvet is megjelentették – mondta Wieszt Márta, a kht. egykori ügyvezetője.

Tintaceruza és cipésműhely a padlásról

A 1990-es évek közepén létrejött kht. jelentős helytörténeti gyűjteményt hozott létre a város lakosainak adományából, amellel, hogy a kalászi amatőr művészeti együtteseket menedzselte, konferenciákat szervezett és könyveket adott ki. „*Folyamatosan ment a felhívás a Kalász Újságban, ami a Budakalászi Baráti Kör lapja volt. Harcsa Lajos polgármesternek nagy szerepe volt a gyűjtésben, közvetlen kapcsolata révén könnyen meggyőzte a helyieket, hogy adják oda a padlásra heverő régi tárgyaikat.*” – mesélte a magyar-történelem szakos tanár egykori ügyvezető. Az Sz. Tóth Judit néprajzos-muzeológus szakmai irányításával összeálló gyűjteményt egy hónapig ki is állították a Faluházban. A helytörténeti kiállításra gazdag anyag gyűlt össze: a Szentendrei Ferenczy Múzeumtól, ami a budakalászi régészeti leletek nagyrésztét őrzi, és Béres Sándor helyi amatőr régéztől őskori tárgyakat kaptak kölcsön, a Kiscelli Múzeum régi kalászi térképeinek pedig a másolatait állították ki. A katolikus és az ortodox egyház is hozzájárult kegytárgyakkal a gyűjteményhez, a lakosoktól a népi kultúrára jellemző mezőgazdasági eszközök és a ház körüli teendők használati tárgyai érkeztek, de kaptak szent képeket és szobabelsőt is. Schmidt Sebő bácsi teljes vegyesbolt-berendezése a kht. tulajdona lett, egy kalapos műhely és egy cipésműhely is gazdagította az anyagot. Azok a tárgyak, amelyek a helytörténeti gyűjtemény részévé váltak, a Faluházból a Budai u. 31. szám alá kerültek.

Az önkormányzat ugyanis megvásárolta a Schmidt-házat azzal a céllal, hogy abban majd létrehoz egy múzeumot. „*Sajnos a ház könnyező gombával fertőzött volt, mindent, ami fából volt, ki kellett cserélnünk, és légáteresztő vakolattal fel kellett újítani az egészet.*”

Ez nagyon sok pénzt elvitt. Miután ezt rendbe tettük, voltak ott kiállításaink. A városá nyilvánítás napján Kollár Ernő rádiógyűjteményéből rendeztünk egy bemutatót, de készítettünk konyhai falvédőkből és az 50-es évekről is. A múzeumá nyilvánításnak szigorú kritériumai vannak, ezeket lépésről-lépesre alakítottuk. Nem akartunk tájházat, hisz abból legalább ezer van az országban, és jó lehetőségeink voltak tematikus és vándorkiállítások megrendezésére. Úgy gondoltuk, van jövője egy kalászi múzeumnak, de nem volt. Talán most lesz.” – foglalja össze a kezdeményezést az egyidőben tanárként, szerkesztőként és kulturális menedzserként tevékenykedő ügyvezető.

Egy település olyan, mint egy erdő: élő szövet

Nem sokkal azután, hogy Wieszt Márta nyugdíjba vonult, 2008-ban az akkori városvezetés megszüntette a Kalászi Faluház Kht-t, és a helytörténeti gyűjtemény gazda nélkül maradt. „Egy részét egy száraz, de fűtetlen lakrészben raktározták, de volt néhány tárgy, ami a mögötte lévő épületrészbe került, ami berogyott és nedves volt. A kht. kiadványai eláztak, a helytörténeti anyag egy része a rossz tárolás miatt tönkrement.” – tájékoztat Felföldi Barnabás, a mai Faluház etnográfus, kulturális antropológus munkatársa, aki vállalta a helytörténeti gyűjtemény átköltöztetésének a megszervezését a felújításra váró Schmidt-házból az egykori Lenfonó- és Szövőgyár egyik száraz és tágas raktárépületébe, ahol már a leltározás is elvégezhető. A következő munkafázis ugyanis a tárgyak, dokumentumok leltározása. „Ezeket egyszer már leltározták, de nem találtuk meg a régi leltárkönyvet.” A leltározás rengeteg adat feldolgozása, minden tárgyhoz kapcsolódóan rögzíteni kell, ki gyűjtötte, mikor, ki adta oda, a leírását és mindent, amit még lehet róla tudni.

A közösen összeadott helyismereti tudás, városunk múltbeli értékeinek, történelmének közös feltérképezése hatalmas erőt és önbizalmat adhat a budakalásziaknak. Az önszerveződő, egyéni gyűjteményekből látszik, mennyire fontos városunk lakóinak a kultúrtörténet, helytörténet. Kollár Ernő magángyűjtő rádiómúzeumára már utaltunk, de megemlíthetjük itt a Wágnerné Klupp Katalin vezette Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület kiállítását a Svábházban, Gajdán Vilmos fotó-, irat- és textilgyűjteményét,

ami a roskadozó épületeken kívül őrzi a nyolcvan évig Budakalászon működő, több ezer embert városunkba vonzó Lenfonó- és Szövőgyár hagyatékát. Ez mind-mind Budakalász öröksége, éppen úgy, mint a helytörténeti könyvek, újságcikkek, interjúk, sőt, a legismertebb közösségi médián működő Budakalász anno – Régi emberek, helyszínek csoport bejegyzései is.

„Az összegyűjtött tárgyak egy részét be kellene mutatni, ez a kiállítás – a helytörténeti kiállítás végleges helyének, a Budai út 31. alatti Schmidt-ház felújításáig – lehetne a Faluházban. Ez egy rövidtávú cél, ami mellett egy újabb felhívást tehetnénk közzé, és így újabb tárgyak, dokumentumok, fotók érkezhetnének a gyűjteménybe. – mondja Felföldi Barnabás – Jó lenne átfogni időben a településünk minél szélesebb spektrumát, és eljutni akár a mai napig is, hiszen egy település, ha nem néptelenedik el, olyan, mint egy erdő: élő szövet, ami mindig változik. **Egy helytörténeti gyűjtemény nem a nosztalgizálás miatt fontos egy településnek, hanem identitásképző és -erősítő tényező: elősegíti, hogy jobban lássuk, kik élünk itt Budakalászon, akkor is, ha néhány éve költöztünk ide, akkor is, ha több évszázadra visszavezethető a családunk kalászi kötődése. Minél több mindent rögzítünk, annál jobban segítünk megérteni az utánunk következő generációknak a település múltját, életét, mindennapjait, gondolatait, intézményeinek fejlődését, virágzását és eltűnését. És ezek adják meg egy település karakterét.**”

Földy-Molnár Lilla

KEDVENC ÁLLATAINKKAL A PANDÉMIA IDEJÉN – AZ ÁLLATORVOS VÁLASZOL

Több mint egy éve tart már a koronavírus járvány. Sokat foglalkozunk az emberekkel, különböző oltóanyagokkal, oltási programmal, járványügyi intézkedésekkel. Kedvenceink ezalatt mintha kissé háttérbe szorultak volna. Mit lehet tudni a velünk élő állatok és a koronavírus járvány összefüggéseiről, mire érdemes odafigyelnünk? Interjú-alanyunk Dr. Szalkai László budakalászi állatorvos.

Van-e valami lényeges, speciális dolog, amit ajánl az állattulajdonosoknak vagy amire felhívna a figyelmüket a járványhelyzettel kapcsolatban?

Dr. Szalkai László: A leglényegesebb szabály, hogy ne fogdossuk össze egymás jószágait: szőrzetükön adott esetben ugyanúgy megtapadhat a vírus, mint bármilyen tárgyon, ruhán stb. Egy fertőzött ember „összekehenheti” simogatással az állatot, egy másik ember pedig átveheti onnan a vírust. **Fontos hangsúlyozni, hogy egyelőre, aktív módon az állatok nem terjesztik a fertőzést! Ugyanakkor kutyasétáltatás közben ugyanazok a járványvédelmi szabályok érvényesek, mint a mindennapokban: maszk, távolságtartás, nagyobb csoportosulás kerülése.**

Mi a tapasztalata, volt esetleg olyan kedvenc, aki elkapta a koronavírusot? Milyen tünetek a jellemzőek, mennyire volt beteg az állat, mennyire jellemző, hogy súlyosan vagy inkább enyhébb lefolyású a betegség náluk?

SzL.: Míg az első hullám idején a megbetegedések terén a társállatok lényegében nem voltak érintettek, a mutációk után sajnos már más a helyzet. Nagy-britanniai és franciaországi szerzők Délkelet-Angliából származó kutyáknál és macskáknál SARS-CoV-2 brit B.1.1.7 variáns megjelenéséről számoltak be. A korábban fel-felbukkanó enyhe tünetekkel szemben az érintett állatok súlyos lefolyású betegségben szenvedtek. Többek között jelentősen romlott általános állapot, letargia, étvágytalanság, szívizomgyulladás, szívritmus zavarok, szapora- illetve nehezített légzés, olykor ájulás szerepelt jelentéseikben. Hazánkban szerencsére egyelőre egyetlen eset sem bukkant fel. Ha netán állatorvos kollégák gyanús tünetekre bukkannának, megfelelő laborok állatok esetében is képesek lesznek elvégezni a tesztek.

Létezik-e már védőoltás a társállatoknak?

SzL.: A koronavírus elleni védőoltás kidolgozása folyamatban van, valószínűleg előbb-utóbb elérhetővé válik az állatok számára is.

Elkaphatjuk-e kedvencünköt a koronavírus betegséget?

SzL.: Kiemelten fontos tudni: nem utal semmi arra, hogy ember fertőződjön meg kutyától vagy macskától, mivel nem ürítenek ehhez elégséges mennyiségű kórokozót. Nem írtak le jelenleg sehol olyan esetet, hogy ember fertőződött volna meg kutyától vagy macskától. Semmi ok rá, hogy kedvencüktől megszabaduljanak vagy euthanáziáját kérjék a megfertőződéstől való félelem miatt!

Általánosságban véve mi a tapasztalata, mennyire voltak betegberek az állatok az elmúlt egy évben?

SzL.: Mivel hazánkban a koronavírus nem érintette a társállatokat, épp olyan egészségi állapotnak örvendtek, mint a korábbi években.

Járványhelyzettől függetlenül, most hogy jön a tavasz, a jó idő, jönnek a kullancsok és a szúnyogok is. Mire figyeljenek a tulajdonosok?

SzL.: A téma önmagában is megérdemelve egy alaposabb körülményt. Dióhéjban csak annyit: mindenképpen védekezni kell ellenük, komoly betegségeket terjesztenek. A védekezésnek megvannak a maga szabályai, a gazdik forduljanak állatorvosukhoz. A szúnyog által terjesztett szívférgességet már budakalászi kutyákból is kimutattak, úgyhogy a betegség sajnos már nálunk is a „spájzban van”, gyógyítása ma már elég eredményes, de rendkívül összetett és költséges, mindenképp a megelőzésre kell helyezni a hangsúlyt!

Mennyire viseli meg ez az időszak a gazdikot (és rajtuk keresztül az állatokat)?

SzL.: Ez nyilván egyedi kérdés, rengeteg mindentől függ. Abban az esetben, ha a családban nincs megbetegedés, a járványvédelmi intézkedések nem hoztak anyagi és egyéb jellegű gondokat, a házi kedvencek még jól is járhatnak, hiszen több időt tölthetnek a gazdival, akár a szabadban, mozgással is. Ha viszont betegség, anyagi vagy mentális problémák jelennek meg, ott akár egészen komoly életminőség romlás mutatkozhat a társállatok esetében is. Állatvédő szervezetek foglalkoznak ugyan a témával, de kiemelten fontos, hogy a környezetünkben mi is odafigyeljünk erre, szükség esetén nyújtsunk, illetve kérjünk segítséget! Ahol a gazdi ilyen vagy olyan okból bajba kerül, ott a kutyája-macskája is segítségre szorul!

Hová forduljunk segítségért, ha betegség, karantén miatt nem tudunk gondoskodni kutyánkról, macskáinkról?

Pomázi Kutyamenhely:

megbeszélés kérdése miben tudnak segíteni.
+36 30 496 4122, info@pomazi-menhely.hu,
www.pomazi-menhely.hu

Szentendrei Árvácska Állatvédő Egyesület:

megbeszélés kérdése miben tudnak segíteni.
+36 20 384 6715, szentendre@arvacska.hu,
www.arvacska.hu

Nemrég volt egy eset, amikor egy három éves kisgyereket majdnem széttéptek a saját kutyáik. Az anyuka elmondása szerint, ők betegek voltak, így a kutyák két hétig kenelben voltak, ki sem engedték őket... Mit javasol ilyenkor a gazdinknak, ha betegek, mit csináljanak, hogyan oldják meg a kutyasétáltatást, a kutyákkal való foglalkozást?

SzL.: A történet egyenesen kapcsolódik a korábbi kérdéshez. Kifejezetten olyan helyzet, ahol komoly segítségre lett volna szükség. **Fontos mindenesetre megjegyezni, hogy a kutyatartásnak megvannak a maga szabályai, feltételei, követelményei.** Ha ezeket nem tartjuk be, akkor is bekövetkezhet tragédia, ha a kutyák alapvetően nem vadak, különösen, ha többen vannak. A kutya nem játék. Ragadozó, olyan ösztönökkel, amik messzire nyúlnak vissza az időben. Kizárólag felelős hozzáállással szabad tartani. Akinek ez valamiért nem megy, jobb, ha nem vesz maga mellé kutyát. Konkrétan ez a tragédia miatt következett be, nyilván nem

tudhatom, ahhoz alaposan kellene ismerni az állatokat, a helyzetet. Az azonban biztos, hogy a nevelés, az állathoz való viszonyulás – habitusának, fajtájának, idegrendszerének megfelelően –, a tartáskörülmények stb., mind komoly jelentőséggel bírnak.

A kijárási tilalom miatt sokan azért fogadtak kutyát örökbe, hogy kimehessenek este 8 után is az utcára. Viszont, miután a kijárási tilalom véget ér, feltételezhetjük, hogy sokan visszaviszik az állatokat...

SzL.: Ismét csak azt mondhatom, a kutya nem játék. Nem plüssállat, amit magamhoz veszek, amikor úgy tartja kedvem, aztán elhajítom, ha már elment a kedvem tőle. Aki ilyet tesz, annak komoly erkölcsi problémái vannak. **Kutyát tartani komoly felelősség.** Aki nem képes a fizikai és érzelmi igényeit kielégíteni az állat rendelkezésére álló mintegy 15 évben, keressen magának más szórakozást, vagy jelen esetben más alibit.

KUTYAKÖRKÉP A POMÁZI KUTYAMENHELYRŐL

A Pomázi Kutyamenhely lehetőségeihez képest próbált felkészülni a pandémiás helyzetre. Ezalatt szerencsére nem növekedett az állatok ledásának gyakorisága.

Egy-két esetben volt példa arra, hogy a pandémiára visszavezethető okok miatt adtak le kutyát. Egyik esetben a gazdinknak sajnálatos módon megszűnt a munkahelyük, így a lakhatásuk is, ezért nem tudták tovább vállalni a kutyatartást.

A lezárások miatt csökkentek a sétáltatók, önkéntesek látogatásai. Mely nagyon sajnálatos, de első a biztonság és az egészségügyi szabályok betartása, ezért mi is csak korlátozott számban fogadtunk érdeklődőket a pandémiás előírások betartása mellett. Vigyáznunk kell egymásra és családtagjaink egészségére! – tájékoztatták lapunkat a Pomázi Kutyamenhely munkatársai.

Érdeklődés valamivel több érkezett az elmúlt pandémiás időszakban a védencek iránt. Ez egyrészt szerencsésnek mondható, másrészt több figyelmet és munkát igényel, mivel felelősségteljesen szűrjük a jelentkezőket a jelenlegi rendkívüli helyzetben is, akárcsak a különböző ünnepek időszakában! Aktívan segítik a

gazdijelölteket a számukra legmegfelelőbb családtag kiválasztásában. Nagyon fontos, hogy meg legyen az összhang az örökbe fogadó és a kiválasztott kutyus között. Hiszen, egy életre szól a választásuk!

Csodás az emberek összefogása és szeretete. Sok aggódó telefonhívást kapunk, hogy miben tudnak segíteni nekünk. **Ezúton is szeretnénk megköszönni a támogatóinknak minden segítséget, anyagi és tárgybeli támogatást!** – nyilatkozták a Pomázi Kutyamenhely lelkes dolgozói.

Kuli Orsi

A Pomázi Kutyamenhely, mint állatvédő szervezet, fontosnak tartja, hogy lehetőségeikhez mérten segítsék a bajba került állattartókat minden időszakban. Meggyőződésük, hogy családban a legjobb.

A jelenlegi járványügyi vész helyzetben is több rászoruló családnak segítenek, akár az állat élelmezésében vagy állatorvosi ellátásában.

Ha segítségre szorul, a következő elérhetőségeken kérhet támogatást a Pomázi Kutyamenhelytől:

+36 30 496 4122, info@pomazi-menhely.hu,
www.pomazi-menhely.hu

AZ ONLINE ZAKLATÁSRÓL

Rendezett asztal, előkészített tankönyv és füzetek, stabil internetkapcsolat, bekapcsolt kamera és lenémított hangszóró. A felsorolt lista csak néhány eleme a – mindenkit valamilyen módon kihívások elé állító – digitális oktatásnak. A megnövekedett elektronikai eszközhasználati időn, a megváltozott tanár-diák-szülő viszonyokon túl van még egy terület, amely az informatikai forradalom destruktív eredményeként született: ez nem más, mint a cyberbullying vagy másnéven internetes zaklatás.

Mit nevezünk internetes zaklatásnak és milyen típusai vannak?

A cyberbullying törvényi megfogalmazása szerint olyan cselekvéseket takar, amelyek internetes szolgáltatásokat használnak szándékos, ismételt és ellenséges viselkedéssel egybekötve azért, hogy másokat bántalmazzanak. Lényegében tehát egy új típusú kiközösítést is érthetünk ezalatt, ami durvább csúfolódásokból, fenyegetésekből, sértésekből áll, melyeket az áldozathoz elektronikus úton juttatja el üzenetek, képek, internetes posztok, bejegyzések formájában egy, vagy több felhasználó. Így előfordulhat, hogy a távoktatás ideje alatt a gyerekek között már meglévő, korábban kialakult osztálytermi, iskolai konfliktusok az online térben folytatódnak, vagy akár újak is keletkezhetnek.

Ennek alapján az internetes zaklatás folyamata és jellege sok tekintetben hasonló a személyes úton történő bántalmazáshoz, néhány elemében azonban különbözik: minden üzenet visszavonhatatlan jellegű, az elkövető akár névtelen is maradhat, a technológia jellegéből adódóan bármelyik pillanatban váratlanul érkezhet bántó üzenet, illetve több szemtanú előtt zajlik.

Leggyakoribb formái között az alábbiakat említhetjük (melyek lehetséges változatai a technológia fejlődésével tovább növekedhetnek): verbális erőszak (támadó jellegű trágár nyelvezet, vitaszítás), kiközösítés (csoportból való kirekesztés), fenyegetés, félelemkeltés, érzelmi bántalmazás (a másik megalázása, kiszolgáltatott, lealacsonyító helyzetbe hozása, nevetségessé tétele, lejáratása, befekettítése akár igaztalan üzenetekkel, akár személyes információk engedély nélküli kiadásával), adat-, és személyiséglopás, magánélet megsértése (jogosulatlan fotó, videó felhasználás, pletykák terjesztése), zsarolás, fenyegetés, szexuálisan provokatív képek, üzenetek küldése.

Milyen következményekkel járhat az internetes zaklatás?

Az elektronikus zaklatás érzelmileg megterhelőbb a hagyományosnál, ennek több oka is van. Egyrészt az, hogy sokkal nehezebb elmenekülni előle, hiszen nem egy jól behatárolható helyen (például az iskolában) történik. Másfelől abból kifolyólag, hogy a támadás anonim módon is történhet, illetve nem lehet tudni pontosan, hogy kik voltak szemlélői az eseménynek, a gyermekek sokkal megalázottabbnak, frusztráltabbnak érezhetik magukat.

Az így szerzett tapasztalatok önbizalomvesztést, alacsony önértékelést, ingerültséget, folyamatos stresszt, szorongást,

teljesítménycsökkenést, társaktól, barátoktól való elszigetelődést, mentális-, pszichés- és pszichoszomatikus betegségeket okozhatnak (depresszió), emellett pedig megjelenhetnek önkárosító viselkedésformák (dohányzás, alkoholfogyasztás, felfújás) és akár öngyilkossági kísérlet is.

Ennek alapján a fenti tényezők megjelenésén túl figyelmeztető jelek lehetnek szülők és pedagógusok számára, ha például a gyermek internethasználata jelentősen megváltozik (sokkal kevesebb időt tölt ott, törli a profilját, fiókjait), internetezés után dühös, ingerült lesz, visszahúzódik, nem osztja meg másokkal az érzéseit, gondolatait.

Mit tehetünk a megelőzés érdekében pedagógusként, szülőként és diákként, illetve mit tehetünk, ha gyermekünk már áldozattá vált?

Amint tehát láthattuk komolyan kell venni a jelenséget, fontos beszélni róla szülőként és pedagógusként is a gyerekekkel, különösen azért, mert az interneten keresztüli zaklatással összefüggő tettek büntetőjogi felelősség körébe tarthatnak. Fontos azonban tudnunk, hogy bár veszélyes jelenségről van szó, van megoldás.

A védelemnek három pillére van:

1. Prevenció, megelőzés

- A szülők számára először is fontos, hogy megértsék és elfogadják az online világ térnyerését a mindennapi életben és kereteket, határokat alakítsanak ki gyermekük elektronikai eszközhasználatában (ami nem egyenlő azok teljes elvételével, levelezéseik folyamatos ellenőrzésével).

- Tiltás helyett tehát mutassunk példát és dicsérjük meg gyermekünket! Tegyük le a telefont és tanítsuk meg gyermekünknek a felelősségteljes internethasználatot. Alakítsunk ki olyan bizalmi kapcsolatot gyermekünkkel, amelyben beszélgethetünk előzetesen az internetről, a bántalmazás jelenségéről, a megelőzésről, és konkrét megelőzési-, megoldási módokról (például biztonságos jelszavak).

- Parancsok helyett támogató ötletek. A bizalmi kapcsolat fenntartásához kezdeményezzünk nyílt, őszinte beszélgetéseket, legyünk elfogadóak, támogatóak. Ha az interneten átélt élményekről beszélgetünk és felmerül egy konkrét kérdés, vagy dilemma, tanácsainkat megfogalmazhatjuk így: „Mi lenne, ha erre azt reagálnád, hogy...?”, „Erről az jutott eszembe, hogy...mit szólsz hozzá?”

- Tanítsunk hatékony megküzdési módokat gyermekünknek. Ide tartozik az érzelemszabályozás, önkontroll, asszertív kommunikáció, de akár a humor és a sport is.

2. Leállítás

- Ez aktív, értő figyelmet és azonnali reakciót jelent. Figyelmet arra, hogy felismerjük azt, hogy a gyermek veszélyben van, illetve biztosítsuk számára a megfelelő alkalmat, hogy elmesélhesse, pontosan mi történt. Ha nekünk nem is nyílik meg, kérjük ebben olyan személy segítségét, akiben a gyermek megbízik.

- Fontos felkészülnünk arra, hogy a gyermek esetlegesen olyan dolgokat is mesél, mely számunkra is felzaklató, bizonytalanságot, dühöt eredményez. Azonban semmilyen esetben ne hárítsunk, bagatellizáljunk, hanem nézzünk szembe a kialakult helyzettel.

- A gyermekek sokszor azért nem mernek segítséget kérni, mert attól tartanak, hogy ez negatív következménnyel lesz rájuk (eltiltás, hibáztatás). Ezt azonban elkerülhetjük úgy, ha bevonjuk őt is a probléma megoldásába, ami számukra is megnyugtató.

3. Kezelés

- Az esetek rendezése és a konfliktus feloldása erőszakmentes technikákkal, amiből az érintett gyerekek is mintát kapnak.

- Vonjuk be a környezetet! Ha tudjuk, hogy kik lehetnek az elkövetők, kezdeményezzünk szüleikkel, illetve a pedagógusokkal beszélgetést, mindezt nem vádló, hibáztató légkörben. A kommunikációba a kívülálló, szemlélődő gyerekeket is bevonhatjuk, ők ugyanis aktív védelmezőkké válhatnak.

- Ha egy gyermek úgy érzi, bántalmazás áldozata, vagy szemlélődője egy ilyen eseménynek:

- Szóljon egy felnőttnek, akiben megbízik! (Szülő, egyéb rokon, osztályfőnök, tanár, iskolapszichológus, igazgató, vagy segélyvonalak munkatársai: Kék Vonal Alapítvány, Internet Helpline, Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, UNICEF HelpAPP)

- A bántalmazásra utaló bizonyítékokat mentse el dátummal együtt (pl. e-mailt, a videót, üzenetet)!

- Ne válaszoljon a zaklató üzenetekre vagy posztokra, kommentekre!

- Jelentsük a zaklatást az adott internetes oldalon, ha erre van lehetőség.

- Szükség esetén, vagy ha az elkövető nem beazonosítható, szülőikkel együtt forduljanak a rendőrséghez, tegyenek feljelentést a zaklatás ellen!

- Amennyiben beazonosítható, hogy ki a zaklató fél, például egy iskolába járó tanuló, akkor meg lehet keresni az iskolavezetést, és megbeszélni velük a történeteket. Az iskola, amennyiben teheti, mediátort hív, vagy az iskolapszichológus segítségét kéri, aki segít abban, hogy leüljenek az érintettek, átbeszélik és megoldást találjanak. A mediáció technikájának lényege az, hogy megegyezésre törekszik és úgy rendezi el a dolgokat, hogy abban a lehető legkevésbé sérüljenek a résztvevők.

Eppel Pásztor Adrienn, iskolapszichológus

A BUDAKALÁSZÉRT KÖZALAPÍTVÁNY várja adója 1%-át!

BUDAKALÁSZ

Adószám: 19182250-1-13

SPORT

SPORTPÁLYÁZAT 2021

A város idén öt sportpályázatot hirdet meg: 15 millió forint áll rendelkezésre a gyermekek, sportolni vágyó fiatalok, felnőttek és élsportolók támogatására.

Budakalász Város Önkormányzatának 2021. évi költségvetésében összesen 15 millió Ft előirányzat áll rendelkezésre sporttal kapcsolatos tevékenységek támogatására. „Az idei költségvetést óvatos tervezés jellemezte, ezért a tavalyihoz képest kevesebb forrásból kell kihoznunk a legjobbat, de célunk, hogy fejlesszük Budakalász sportolási lehetőségeit. A tavalyihoz hasonlóan idén is a fiatalabbak nevelésén van a fő hangsúly, de újdonságként született kiírás élsportolóink támogatására is. Ezáltal lehetőségünk nyílik arra, hogy hozzájáruljunk azoknak a budakalásziaknak a sporttevékenységéhez, akik magas színvonalon űzik saját sportágukat, ezáltal öregbítik a város hírnevét, és példaként állhatnak a sportoló közönség előtt.” – nyilatkozta Rácz Miklós sportpályázatokért felelős önkormányzati képviselő.

„A forrásaink túlnyomó részét viszont a tömegsportok támogatására szánjuk, ennek egyik legfontosabb eleme a sportegyesületeink támogatása. Az ő esetükben a tavalyihoz képest nagyobb súllyal esik latba a budakalászi lakosok taglétszáma, az egyesületek méretüktől függetlenül kifejezetten a budakalásziak sportolók után igényelhetnek támogatást. A cél továbbra is az, hogy az egyesületek megálljanak a saját lábukon, és ki tudják termelni a saját működésükhöz szükséges bevételeket, de figyelembe véve a tavalyi rendkívüli évet, idén a támogatási összeg 30%-át működési költségekre fordíthatják. Bízva abban, hogy az év második felé-

ben lesz lehetőség sportrendezvények szervezésére, erre a célra is született kiírás. Nagyon örülnénk, ha ősszel nagyobb számban közösen mozgathatnánk át a tagjainkat a kisebb-hosszabb bezárások után. Ismét várjuk a pályázatokat az iskoláktól és óvodáktól, szeretnénk az intézményeinknek plusz mozgásteret biztosítani a gyerekek sportoltatására, hogy az egészségesebb életmódra való nevelésben így segítsük őket.” – tájékoztatott Rácz Miklós

Az önkormányzat Társadalmi Szolidaritás és Humán Ügyek Bizottsága az alábbi támogatási konstrukciókban hirdet sportpályázatokat a 2021-es évben:

- 1./ Óvodai testnevelés és játékos sportfoglalkozások szervezett formáinak, programjainak támogatására
- 2./ Iskolai tanórán kívüli testnevelés és szabadidősport szervezett formáinak, programjainak támogatására, az egészséges életmód kialakításáért, az egészség megőrzéséért, az ifjúság életésélyeinek javításáért
- 3./ Budakalászi székhelyű vagy telephelyű sportegyesületek működésének elősegítésére, a sportolni vágyók – különös tekintettel az utánpótlás-kóruak – rendszeres sporttevékenységének támogatására és a tevékenységi feltételek javítására
- 4./ Budakalász területén, helyi lakosok számára ingyenes szabadidős sportrendezvények megszervezésének támogatására
- 5./ Budakalászi állandó lakcímmel vagy tartózkodási hellyel rendelkező élsportolók sporttevékenységének támogatására és a tevékenységi feltételek javítására

A pályázati leírások és nyomtatványok elérhetők a város honlapján, beadásuk határideje május 13.

„Bízunk benne, hogy sok jó pályázat érkezik majd, és tudunk tenni Budakalász sportéletének színesítéséért.” – zárta beszámolóját Rácz Miklós.

BMSE hír

A vírus okozta nehéz helyzetben is teljes lendülettel működik a Budakalászi Munkás Sportegyesület (B.M.S.E.). A bajnokság minden korosztályban zajlik, és az edzések is gördülékenyen folynak. A mérkőzéseket szigorúan zárt kapus rendszerben bonyolítjuk, ez azt jelenti, hogy a játékosokon kívül csak a biztonsági személyzet tartózkodhat a létesítményben. Nagyszerű mérkőzéseket játszanak a gyerekek, bár nagyon hiányoznak a szurkolók, a szülők és az igazi biztatás. Reméljük, nemsokára minden visszaáll a régi kerékvágásba. Csapatunk a legjobbak között vannak, van olyan korosztály, amelyiknek jó esélye van a bajnokság megnyerésére. Az utánpótlás-

nevelés tekintetében továbbra is az élen járunk a megyében, sok játékosunkat igazol le rangosabb egyesülethez, mint a Vasas vagy az MTK. A Puskás Akadémián kívül ezekkel a klubokkal is kötöttünk partneri szerződést. A felnőtt csapat a megye első osztályú rangadón a hetedik helyen áll, ami szép eredmény, hiszen csak ebben az évben kezdtünk el ebben a kategóriában játszani. A csapathoz csatlakozott Gyepes Gábor huszonhatszoros magyar válogatott játékos is. Elkezdtük az új öltöző és klubház felújítását TAO keretből, és az önkormányzat segítségével egy csodálatos új épület szépíti majd területünket. Továbbra is mindent megteszünk azért, hogy minél több kalászi gyerek jöjjön sportolni.

Sárosi Tibor
B.M.S.E. elnök

BUDAKALÁSZI

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Каласу

Felelős kiadó: Dr. Deák Ferenc

Szerkesztők: Laborczi Dóra, Péterffy Gábor

Munkatársak: Földy-Molnár Lilla, Hollósi-Györgyei Nóra, Kuli Orsolya

Fotók: Laborczi Dóra, Földy-Molnár Lilla, Nagy Tamás

Tördelés: Ali Vali

Nyomtatás újrapiapír felhasználásával: Print Brokers Team Kft.

E-mail: hirmondo@budakalasz.hu | Telefon: 06 26/340-266

Újrapiapír

Változások a házi orvosi rendelésekben

Május 1-től változások lépnek érvénybe mind a felnőtt, mind a gyermekházi orvosok rendelési idejében és folyamatában különböző okok miatt.

FELNŐTT HÁZIORVOSOK

Dr. Kiss Edina körzetváltás miatt el fogja hagyni budakalászi praxisát. Addig, amíg nem érkezik új kolléga a helyére, – de legfeljebb 6 hónapig – módosul a rendelési ideje. A megváltozott rendelési idő **május 1-től érvényes**.

Dr. Kiss Edina megváltozott rendelési ideje: a készenléti és a rendelési idő 4 órás időtartamról 2 órás időtartamra módosul. Pénteken pedig a páros és páratlan hét rendelési ideje megfordul.

H-Sze: de 9-11h; K-CS: du 15-17h; P: páros hét: du 15-17h, páratlan hét: de 9-11h.

Koronavírus elleni oltási rend: Dr. Kiss Edina oltási rendje nem változik.

Behívásos alapon működik, mint eddig. Mindenki, aki regisztrált a vakcinainfo.gov.hu oldalon, megkapja az oltását.

Az esetlegesen felmerülő nehézségek miatt türelmüket és megértésüket kérjük!

Dr. Pető István, Dr. Rácz Katalin és Dr. Tóth-Domán Judit rendelése változatlan.

HÁZI GYERMEKORVOSOK

Házi gyermekorvosaink az alapellátás fejlesztése miatt a jövőben sokkal több időt tudnak fordítani a megelőzésre, státuszvizsgálatokra és szűrésekre. Ezért **május 1-től** megváltozik a gyermekorvosok rendelési ideje és folyamata.

➔ **Személyes megjelenés:** a rendelőben/tanácsadóban minden esetben csak előzetes időpontegyeztetés alapján lehetséges.

➔ **Betegség:** tünetek jelentkezése esetén az ismert elérhetőségeken kereshetik gyermekházi orvosukat.

Rendelési időben telefonon: 06 26 340 548,

e-mailen: Dr. Dalloul Hicham: info@drdalloul.hu;
Dr. Tordas Dániel: drtordas@gyerekrendelo.hu.

Az ismert mobilszámokon a megnövekedett forgalom miatt csak sürgős (pár órát sem halasztható) esetben telefonáljanak.

➔ **Recept, igazolás:** kérjük, hogy igényeiket **csak e-mailen** jelezzék, kérjük.

Dr. Dalloul Hicham: info@drdalloul.hu;
Dr. Tordas Dániel: adrienn@gyerekrendelo.hu

Közösségbe csak fertőző betegség tüneteit nem mutató vagy fertőző betegségre nem gyanús gyermek mehet!

➔ **Beutaló:** csak orvosi egyeztetés alapján kerül kiállításra (info@drdalloul.hu, drtordas@gyerekrendelo.hu).

E-mailek feldolgozása: munkanapokon a déli 12 óráig beérkezett e-maileket tudják feldolgozni (ez a pénteki napokra is vonatkozik) és legkorábban az azt követő munkanap végéig tudják teljesíteni, válaszolni azokra.

E-mailes kommunikáció: minden esetben kérik feltüntetni:

- a gyermek teljes nevét,
- a kérés/kérdés pontos leírását, és
- a szülő elérhetőségi telefonszámát.

Sürgős eset: hívják a 112-t vagy keressék ügyeleti időben a pomázi ügyeletet (06 26 326 211).

RENDELÉSI IDŐK:

Dr. Dalloul Hicham _____

Prevenációs rendelés: csak előzetes időpontegyeztetés alapján

H: 8-9h (időpontkérés: info@drdalloul.hu), 12-15h (időpontkérés a védőnőktől); Sze: 9-10h (időpontkérés: info@drdalloul.hu); CS: 13-14h (időpontkérés: info@drdalloul.hu)

Betegrendelés: csak előzetes időpontegyeztetés alapján

H: 9-12h; K: 14-17h; Sze: 10-12h; CS: 14-17h; P: páros hét: 9-12h, páratlan hét: 13-16h

Dr. Tordas Dániel _____

Prevenációs rendelés: csak előzetes időpontegyeztetés alapján

K: 8-11h (időpontkérés a védőnőktől), 13-14h (időpontkérés: adrienn@gyerekrendelo.hu); Sze: 13-14h (időpontkérés: adrienn@gyerekrendelo.hu); CS: 8-10h (időpontkérés: adrienn@gyerekrendelo.hu)

Betegrendelés: csak előzetes időpontegyeztetés alapján
H: 14-17h; K: 11-13h; Sze: 14-16h; CS: 10-13h; P: páros hét: 13-16h, páratlan hét: 9-12h

Mentőskert

Kalászi Termelői Piac

2021.május 13-án
és utána minden további
csütörtökön 14 -19 óráig

PIAC ÉS VÁSÁR

A Kós Károly Művelődési Ház udvarán

Az aktuális járványügyi előírások betartásával!

Virág és zöldségpalánták, hazai epervásár, sajtok, húsok,
kézműves termékek és minden mi szem szájnak ingere.

Az első látogatók részére meglepetéssel készülünk!

Parkolási lehetőség korlátozott számban
az intézmény parkolójában.

Kérjük, mindenki hozzon magával táskát/szatyrot!

Vigyázzunk környezetünkre!

Várunk Mindenkit nagy szeretettel!

BUDAKALÁSZ

